คู่มือการดำเนินการตาม กฎ ก.พ.
ว่าด้วยการสั่งให้ข้าราชการพลเรือนสามัญ
ออกจากราชการกรณีเจ็บป่วย
ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ราชการของตนได้
โดยสม่ำเสมอ พ.ศ. ๒๕๕๖

คู่มือการดำเนินการตาม กฎ ก.พ. ว่าด้วยการสั่งให้ข้าราชการพลเรือนสามัญออกจากราชการ กรณีเจ็บป่วยไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ราชการของตนได้โดยสม่ำเสมอ พ.ศ. ๒๕๕๖
ISBN 978-616-548-117-5

สงวนลิขสิทธิ์ ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗
โดย สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.)

พิมพ์ครั้งที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๖
จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม

หน่วยงานเจ้าของเรื่อง
สำนักวิจัยและพัฒนาระบบงานบุคคล
สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.)
โทรศัพท์ ๐ ๒๕๔๗ ๑๘๔๐, ๐ ๒๕๔๗ ๑๘๗๓
โทรสาร ๐ ๒๕๔๗ ๑๘๖๘
www.ocsc.go.th

พิมพ์ที่ บริษัท อัพทรูยู ครีเอทนิว จำกัด
๔๘/๘๔ ถนนบางกรวย-ไทรน้อย ต.บางกร่าง
อ.เมืองนนทบุรี จ.นนทบุรี ๑๑๐๐๐
โทร. ๐๒ ๙๖๔ ๘๔๘๔ แฟกซ์ ๐๒ ๙๖๔ ๘๓๘๔

คำนำ

ก.พ. ได้ออกกฎ ก.พ. ว่าด้วยการสั่งให้ข้าราชการพลเรือนสามัญออกจากราชการกรณีเจ็บป่วยไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ราชการของตนได้โดยสม่ำเสมอ พ.ศ. ๒๕๕๖ ซึ่งเป็นการดำเนินการตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๑๐(๑) และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๐ ตอนที่ ๑๗ ก วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๖ โดยมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

สำนักงาน ก.พ. จึงได้จัดทำคู่มือการดำเนินการตามกฎ ก.พ.ว่าด้วยการสั่งให้ข้าราชการพลเรือนสามัญออกจากราชการกรณีเจ็บป่วยไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ราชการของตนได้โดยสม่ำเสมอ พ.ศ. ๒๕๕๖ ประกอบด้วย ส่วนที่ ๑ บทนำ ซึ่งกล่าวถึง ที่มาและเจตนารมณ์ของการออกกฎ ก.พ. ฉบับนี้ ส่วนที่ ๒ การดำเนินการตามกฎ ก.พ. และส่วนที่ ๓ ประมวลคำถามคำตอบ และภาคผนวกซึ่งได้แนบกฎระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้องไว้ด้วย

ในการจัดทำคู่มือเล่มนี้ สำนักงาน ก.พ. ได้จัดประชุมสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้แก่ ผู้รับผิดชอบงานด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลจากทุกส่วนราชการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งรวมถึงจิตแพทย์จากกรมสุขภาพจิตมาร่วมให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้ป่วยทางสุขภาพจิตเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาจัดทำคู่มือให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งต้องขอขอบคุณทุกท่านมา ณ ที่นี้ด้วย

สำนักงาน ก.พ. หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์แก่ส่วนราชการ ข้าราชการ และผู้เกี่ยวข้องที่จะนำไปใช้ในการดำเนินการสั่งให้ข้าราชการพลเรือนสามัญออกจากราชการกรณีเจ็บป่วยไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ราชการของตนได้โดยสม่ำเสมอได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักวิจัยและพัฒนาระบบงานบุคคล
สำนักงาน ก.พ.
กันยายน ๒๕๕๖

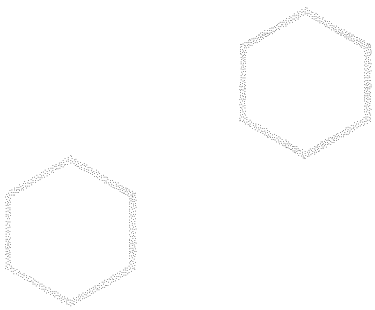

สารบัญ

ส่วนที่ ๑ บทนำ ๑

ส่วนที่ ๒ การดำเนินการตามกฎ ก.พ. ๓

- การใช้บังคับ ๓
- วัตถุประสงค์ ๓
- หลักการ ๓
- หลักเกณฑ์ ๓
- ขั้นตอนการดำเนินการ ๔
- แนวทางการคำนวณบำเหน็จบำนาญ ๖
- การให้ความเป็นธรรมแก่ข้าราชการผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการ ๗

ส่วนที่ ๓ คำถาม-คำตอบ ๙

ภาคผนวก ๑๕

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๑๒/ว ๔ ลงวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ นำส่ง กฎ ก.พ. ว่าด้วยการสั่งให้ข้าราชการพลเรือนสามัญออกจากราชการกรณีเจ็บป่วยไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ราชการของตนได้โดยสม่ำเสมอ พ.ศ. ๒๕๕๖ ๑๗
- กฎ ก.พ. ว่าด้วยการสั่งให้ข้าราชการพลเรือนสามัญออกจากราชการกรณีเจ็บป่วยไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ราชการของตนได้โดยสม่ำเสมอ พ.ศ. ๒๕๕๖ ๑๘
- พระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ. ๒๕๕๑ และประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง รายชื่อสถานบำบัดรักษาทางสุขภาพจิต พ.ศ. ๒๕๕๑ และ พ.ศ. ๒๕๕๓ ๒๑
- พระราชบัญญัติสงเคราะห์ข้าราชการผู้ได้รับอันตรายหรือการป่วยเจ็บเพราะเหตุปฏิบัติราชการ พ.ศ. ๒๕๔๖ ๔๕

ส่วนที่ ๑
บทนำ

ที่มา

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๑๐ ได้บัญญัติเกี่ยวกับการสั่งให้ข้าราชการพลเรือนสามัญออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทนไว้ ดังนี้

มาตรา ๑๑๐ บัญญัติให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ มีอำนาจสั่งให้ข้าราชการพลเรือนสามัญออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทนตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการได้ ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดเจ็บป่วยไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ราชการของตนได้โดยสม่ำเสมอ

(๒) เมื่อข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดสมัครไปปฏิบัติงานใด ๆ ตามความประสงค์ของทางราชการ

(๓) เมื่อข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดขาดคุณสมบัติทั่วไปตามมาตรา ๓๖ ก. (๑) หรือ (๓) หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๖ ข. (๑) (๓) (๖) หรือ (๗)

(๔) เมื่อทางราชการเลิกหรือยุบหน่วยงานหรือตำแหน่งที่ข้าราชการพลเรือนสามัญปฏิบัติหน้าที่หรือดำรงอยู่ สำหรับผู้ที่ออกจากราชการในกรณีนี้ให้ได้รับเงินชดเชย ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กระทรวงการคลังกำหนดด้วย

(๕) เมื่อข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดไม่สามารถปฏิบัติราชการให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลในระดับอันเป็นที่พอใจของทางราชการ

(๖) เมื่อข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดหย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการบกพร่องในหน้าที่ราชการ หรือประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ ถ้าให้ผู้นั้นรับราชการต่อไปจะเป็นการเสียหายแก่ราชการ

(๗) เมื่อข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดมีกรณีถูกสอบสวนว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๙๓ และผลการสอบสวนไม่ได้ความแน่ชัดพอที่จะฟังลงโทษตามมาตรา ๙๗ วรรคหนึ่ง แต่มีมลทินหรือมัวหมองในกรณีที่ถูกสอบสวน ถ้าให้รับราชการต่อไปจะเป็นการเสียหายแก่ราชการ

(๘) เมื่อข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษหรือต้องรับโทษจำคุกโดยคำสั่งของศาล ซึ่งยังไม่ถึงกับจะต้องถูกลงโทษปลดออกหรือไล่ออก

การสั่งให้ออกจากราชการตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.พ. ทั้งนี้ ให้นำมาตรา ๙๗ วรรคสอง มาใช้บังคับกับการสั่งให้ออกจากราชการตามกรณี (๓) เฉพาะมาตรา ๓๖ ก. (๓) กรณี (๖) และ กรณี (๗) โดยอนุโลม

เมื่อผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ สั่งให้ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดออกจากราชการตามมาตรานี้แล้ว ให้รายงาน อ.ก.พ. กระทรวง หรือ ก.พ. แล้วแต่กรณี และให้นำมาตรา ๑๐๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในที่นี้จะกล่าวถึงเฉพาะ (๑) คือ กรณีการสั่งให้ข้าราชการพลเรือนสามัญซึ่งเจ็บป่วยไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ราชการของตนได้โดยสม่ำเสมอออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทนตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

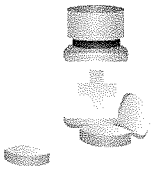

ส่วนที่ ๒
การดำเนินการตามกฎ ก.พ. ว่าด้วยการสั่งให้ข้าราชการพลเรือนสามัญออกจากราชการกรณีเจ็บป่วยไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ราชการของตนได้โดยสม่ำเสมอ พ.ศ. ๒๕๕๖

การใช้บังคับ

กฎ ก.พ. ว่าด้วยการสั่งให้ข้าราชการพลเรือนสามัญออกจากราชการกรณีเจ็บป่วยไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ราชการของตนได้โดยสม่ำเสมอ พ.ศ. ๒๕๕๖ มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๖ เป็นต้นไป มีผลให้หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๑๒/ว ๑ ลงวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๓ เรื่อง การสั่งให้ข้าราชการพลเรือนสามัญออกจากราชการตามมาตรา ๑๑๐(๑) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่ใช้บังคับอยู่เดิมถูกยกเลิกโดยกฎ ก.พ. ฉบับนี้

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาสั่งให้ข้าราชการที่เจ็บป่วยจนไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ราชการของตนได้โดยสม่ำเสมอออกจากราชการโดยได้รับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทน

หลักการ

๑. ทรัพยากรบุคคลถือเป็นต้นทุนสำคัญซึ่งต้องได้รับการบริหารจัดการเพื่อผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ความมีประสิทธิภาพและความคุ้มค่า

๒. การสั่งให้ข้าราชการพลเรือนสามัญออกจากราชการในกรณีนี้ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์ของทางราชการและเป็นความประสงค์ของส่วนราชการต้นสังกัด มิใช่เป็นกรณีที่ข้าราชการประสงค์ขอออกจากราชการเอง

๓. ข้าราชการที่ถูกสั่งให้ออกจากราชการกรณีนี้มีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทนตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

หลักเกณฑ์การพิจารณา

ผู้บังคับบัญชาจะพิจารณาสั่งให้ข้าราชการออกจากราชการกรณีเจ็บป่วยไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ราชการของตนได้โดยสม่ำเสมอออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทน จะต้องเป็นผู้มีจำนวนวันลาป่วยตามลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ดังต่อไปนี้

๑. มีวันลาป่วยรวมกันเกินหนึ่งร้อยยี่สิบวันทำการในหนึ่งปีงบประมาณ หรือมีวันลาป่วยรวมกันเกินหกสิบวันทำการในแต่ละปีงบประมาณติดต่อกันสองปีงบประมาณ ยกเว้นกรณีที่ลาป่วยเพราะเหตุปฏิบัติราชการในหน้าที่หรือถูกประทุษร้ายเพราะเหตุกระทำการตามหน้าที่ หรือ

๒. ต้องเข้ารับการบำบัดรักษาในฐานะที่เป็นผู้ป่วยในตามกฎหมายว่าด้วยสุขภาพจิต ในสถานบำบัดรักษาทางสุขภาพจิต หรือสถานที่อื่นที่คณะกรรมการสถานบำบัดรักษาตามกฎหมายว่าด้วยสุขภาพจิตกำหนด รวมกันเกินหนึ่งร้อยยี่สิบวัน

ขั้นตอนของการดำเนินการ

ผู้บังคับบัญชาซึ่งเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ มีอำนาจในการใช้ดุลพินิจสั่งให้ข้าราชการพลเรือนสามัญออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทนตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการได้ เมื่อข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดเจ็บป่วยไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ราชการของตนได้โดยสม่ำเสมอ โดยมีแนวทางประกอบการพิจารณา ดังนี้

๑. กรณีข้าราชการมีวันลาป่วยรวมกันเกินหนึ่งร้อยยี่สิบวันทำการในหนึ่งปีงบประมาณ หรือมีวันลาป่วยรวมกันเกินหกสิบวันทำการในแต่ละปีงบประมาณติดต่อกันสองปีงบประมาณ มีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

เมื่อผู้บังคับบัญชาซึ่งเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ได้รับรายงานว่าข้าราชการในสังกัดมีจำนวนวันลาป่วยตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ มีจำนวนวันลาป่วยรวมกันเกินหนึ่งร้อยยี่สิบวันทำการในหนึ่งปีงบประมาณหรือมีจำนวนวันลาป่วยรวมกันเกินหกสิบวันทำการในแต่ละปีงบประมาณติดต่อกันสองปีงบประมาณ ซึ่งไม่รวมวันลาป่วยที่เกิดขึ้นเพราะเหตุปฏิบัติราชการในหน้าที่หรือถูกประทุษร้ายเพราะเหตุกระทำการตามหน้าที่ สามารถดำเนินการได้ ดังนี้

(๑) ส่งตัวข้าราชการไปรับการตรวจจากสถานพยาบาลของรัฐ เพื่อตรวจวินิจฉัยปัญหาสาเหตุ และแนวทางการรักษาพยาบาลผู้ป่วย

(๒) เมื่อทราบผลการตรวจของแพทย์แล้ว ผู้บังคับบัญชาซึ่งเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ต้องนำผลการตรวจ ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับโรค หรือความเจ็บป่วยของข้าราชการ ระยะเวลาในการรักษาตัว และความเห็นแพทย์มาประกอบการพิจารณา โดยในการดำเนินการดังกล่าวผู้บังคับบัญชาซึ่งเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ อาจตั้งคณะกรรมการเพื่อช่วยพิจารณาด้วยก็ได้ แล้วพิจารณาว่าจะเลือกดำเนินการตามวิธีการใดวิธีการหนึ่ง ดังนี้

(๒.๑) หากพิจารณาแล้วเห็นว่า **ผู้ป่วยต้องลาป่วยต่อไปอีกเป็นระยะเวลานาน และไม่สามารถจะมาปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายได้โดยสม่ำเสมอสมควรสั่งให้ออกจากราชการให้ผู้บังคับบัญชาสั่งให้ข้าราชการออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทน *หรือ***

(๒.๒) หากผู้บังคับบัญชาพิจารณาแล้วเห็นว่า**ควรให้โอกาสแก่ข้าราชการผู้นั้นลาป่วยเพื่อพักรักษาตัวเพิ่มเติมอีกระยะหนึ่งให้ดำเนินการ อย่างใดอย่างหนึ่ง** ดังนี้

(๒.๒.๑) กรณีประสงค์จะรับราชการต่อไป หากข้าราชการประสงค์จะรักษาตัวเพิ่มเติมให้ดำเนินการ ตามขั้นตอนต่อไปนี้

(๒.๒.๑.๑) กำหนดระยะเวลาให้ข้าราชการลาป่วยเพื่อรักษาตัวเพิ่มเติมได้อีก ตามที่เห็นสมควรแต่ต้องไม่เกินหกสิบวันทำการ

(๒.๒.๑.๒) เมื่อครบกำหนดระยะเวลาการรักษาตัวเพิ่มเติมซึ่งไม่เกินหกสิบวันทำการแล้วให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ สั่งให้ข้าราชการไปรับการตรวจจากสถานพยาบาลของรัฐอีกครั้งหนึ่ง

(๒.๒.๑.๓) หากแพทย์ให้ความเห็นว่าข้าราชการผู้นั้นยังต้องพักรักษาตัวต่อไปอีก ก็ให้สั่งให้ข้าราชการผู้นั้นออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทนต่อไป

(๒.๒.๒) กรณีขอลาออกจากราชการ หากข้าราชการไม่ประสงค์จะรักษาตัวเพิ่มเติมแต่ประสงค์จะออกจากราชการให้ผู้บังคับบัญชาสั่งให้ข้าราชการออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทนได้

๒. กรณีข้าราชการแสดงความผิดปกติทางจิตตามกฎหมายว่าด้วยสุขภาพจิต โดยแสดงพฤติการณ์ที่น่าจะก่อให้เกิดอันตรายร้ายแรงต่อชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สินของตนเองหรือผู้อื่น ผู้บังคับบัญชาซึ่งเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ สามารถดำเนินการได้ ดังนี้

(๑) ส่งตัวข้าราชการไปยังสถานพยาบาลของรัฐ เพื่อเข้ารับการตรวจวินิจฉัยและประเมินอาการ

(๒) หากสถานพยาบาลของรัฐพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้าราชการผู้นั้นต้องเข้ารับการบำบัดรักษาทางสุขภาพจิตใน “ฐานะผู้ป่วยใน” ตามกฎหมายว่าด้วยสุขภาพจิตในสถานบำบัดรักษาทางสุขภาพจิต หรือสถานที่อื่นที่คณะกรรมการสถานบำบัดรักษาตามกฎหมายว่าด้วยสุขภาพจิตกำหนด และข้าราชการผู้นั้นได้เข้ารับการรักษาตัว โดยมีระยะเวลารวมกันเกินหนึ่งร้อยยี่สิบวัน ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ สั่งให้ข้าราชการออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทนได้

หรือในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาซึ่งเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ มิได้ส่งตัวข้าราชการเข้ารับการรักษา แต่ข้าราชการเข้ารับการรักษาตัวเองและเป็นผู้ป่วยในตามกฎหมายว่าด้วยสุขภาพจิตหรือสถานที่อื่นตามที่กฎหมายว่าด้วยสุขภาพจิตกำหนด รวมกันเกินหนึ่งร้อยยี่สิบวัน ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ สั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทนได้เช่นเดียวกัน

ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้ประกาศรายชื่อสถานบำบัดรักษาทางสุขภาพจิต ซึ่งต่อมากระทรวงได้ประกาศรายชื่อสถานบำบัดรักษาทางสุขภาพจิตที่ได้กำหนดขึ้นเพิ่มเติม ได้แก่

(๑) โรงพยาบาลหรือสถาบันในสังกัดกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ได้แก่ สถาบันจิตเวชสมเด็จเจ้าพระยา โรงพยาบาลศรีธัญญา โรงพยาบาลสวนปรุง โรงพยาบาลสวนสราญรมย์ โรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์ เป็นต้น

(๒) โรงพยาบาลในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ได้แก่ โรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช โรงพยาบาลแม่สอด โรงพยาบาลหนองคาย โรงพยาบาลนราธิวาสราชนครินทร์ โรงพยาบาลอุตรดิตถ์ เป็นต้น

(๓) โรงพยาบาลในสังกัดกรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข ได้แก่ โรงพยาบาลราชวิถี

(๔) โรงพยาบาลในสังกัดสำนักงานการอุดมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ โรงพยาบาลสงขลานครินทร์ โรงพยาบาลศรีนครินทร์ เป็นต้น

(๕) โรงพยาบาลในสังกัดสำนักการแพทย์ กรุงเทพมหานคร ได้แก่ โรงพยาบาลวชิรพยาบาล

(๖) โรงพยาบาลในสังกัดกรมแพทย์ทหารบก กระทรวงกลาโหม ได้แก่ โรงพยาบาลอานันทมหิดล ลพบุรี

(๗) โรงพยาบาลในกำกับกระทรวงสาธารณสุข ได้แก่ โรงพยาบาลบ้านแพ้ว (องค์กรมหาชน)

โปรดดูรายชื่อสถานบำบัดรักษาทางสุขภาพจิตได้ตามเอกสารในภาคผนวกหรือติดตามจากประกาศเพิ่มเติมของกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง รายชื่อสถานบำบัดรักษาทางสุขภาพจิตได้ที่ WWW.OMHC.DMH.GO.TH

แนวทางการคำนวณบำเหน็จบำนาญ

โดยหลักการทั่วไปข้าราชการที่มีระยะเวลาปฏิบัติราชการตั้งแต่สิบปีบริบูรณ์ขึ้นไป มีสิทธิได้รับบำเหน็จ หากมีระยะเวลาปฏิบัติราชการตั้งแต่ยี่สิบห้าปีบริบูรณ์ขึ้นไปมีสิทธิเลือกรับบำเหน็จหรือบำนาญ แต่กรณีการสั่งให้ออกจากราชการตามมาตรา ๑๑๐(๑) นี้ ให้ได้รับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทน โดยมีแนวทางการพิจารณาเบื้องต้น ดังนี้

๑. กรณีเป็นสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

ข้าราชการที่ออกจากราชการกรณีนี้และ**เป็นสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการด้วย** จะมีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทน ตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ ตามพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ (และที่แก้ไขเพิ่มเติม) หรือพระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๓๙ แล้วแต่กรณี ซึ่งได้กำหนดว่าบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทนให้จ่ายให้แก่ข้าราชการซึ่งออกจากราชการเพราะทางราชการเลิก หรือยุบตำแหน่ง หรือมีคำสั่งให้ออกโดยไม่มีความผิด โดยจะได้รับเงินตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

(๑.๑) ถ้ามีเวลาราชการตั้งแต่หนึ่งปีบริบูรณ์ขึ้นไปมีสิทธิได้รับบำเหน็จ

(๑.๒) ถ้ามีเวลาราชการตั้งแต่สิบปีบริบูรณ์ขึ้นไปให้มีสิทธิได้รับบำนาญ เงินสะสม เงินสมทบ เงินชดเชย เงินประเดิม (ถ้ามี) และผลประโยชน์ตอบแทนของเงินดังกล่าว เว้นแต่จะเลือกรับบำเหน็จให้มีสิทธิได้รับ เงินสะสม เงินสมทบ และผลประโยชน์ตอบแทน

๒. กรณีมิได้เป็นสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

(๒.๑) ถ้ามีเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญตั้งแต่หนึ่งปีบริบูรณ์ขึ้นไป มีสิทธิได้รับบำเหน็จ

(๒.๒) ถ้ามีเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญตั้งแต่สิบปีบริบูรณ์ขึ้นไปให้มีสิทธิได้รับบำนาญ หรือจะเลือกรับบำเหน็จก็ได้

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าเมื่อข้าราชการผู้ใดรับราชการตั้งแต่หนึ่งปีบริบูรณ์ขึ้นไปและถูกสั่งให้ออกจากราชการเพราะเหตุเจ็บป่วยไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ราชการของตนได้โดยสม่ำเสมอก็มีสิทธิที่จะได้รับเงินบำเหน็จ หรือหากรับราชการเกินสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไปก็จะมีสิทธิได้รับเงินบำเหน็จหรือบำนาญ

การให้ความเป็นธรรมแก่ข้าราชการผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการ

๑. เมื่อผู้บังคับบัญชาซึ่งเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ได้สั่งให้ข้าราชการออกจากราชการทั้ง ๒ กรณีแล้ว ให้รายงานให้ อ.ก.พ. กระทรวงพิจารณาด้วย ในกรณีที่ อ.ก.พ. กระทรวงเห็นว่าคำสั่งดังกล่าวไม่ถูกต้อง หรือไม่เหมาะสมและมีมติเป็นประการใด ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ปฏิบัติให้เป็นไปตามที่ อ.ก.พ. กระทรวงมีมติ

เมื่อ อ.ก.พ. กระทรวง มีมติเป็นประการใดแล้ว และผู้บังคับบัญชาซึ่งเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ มีคำสั่งหรือปฏิบัติตามที่ อ.ก.พ. กระทรวงมีมติแล้ว ให้แจ้งคำสั่งหรือการปฏิบัติดังกล่าวให้ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้นั้นทราบ

ทั้งนี้ เพื่อเป็นหลักประกันว่าข้าราชการที่ถูกสั่งให้ออกจากราชการกรณีเจ็บป่วย ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ราชการของตนได้โดยสม่ำเสมอ ได้รับการปฏิบัติที่ถูกต้องและเป็นธรรมโดยให้ อ.ก.พ. กระทรวงเป็นผู้ตรวจสอบการดำเนินการของผู้บังคับบัญชาซึ่งเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗

๒. ข้าราชการผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการในกรณีนี้ สามารถร้องขอความเป็นธรรม โดยการอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม (ก.พ.ค.) ทั้งนี้ให้ยื่นอุทธรณ์ต่อ (ก.พ.ค.) ภายในสามสิบวัน นับแต่วันทราบหรือถือว่าทราบคำสั่งให้ออกจากราชการ

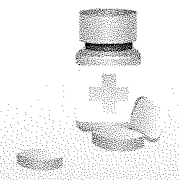

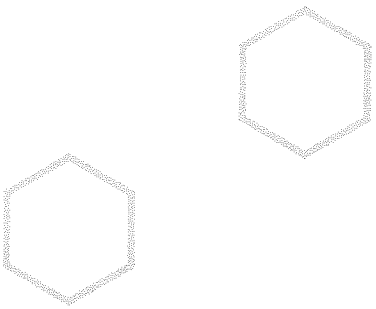

ส่วนที่ ๓
คำถาม-คำตอบ

๑. **คำถาม** กฎ ก.พ. ว่าด้วยการสั่งให้ข้าราชการพลเรือนสามัญออกจากราชการกรณีเจ็บป่วยไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ราชการของตนได้โดยสม่ำเสมอ พ.ศ. ๒๕๕๖ มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ เป็นต้นไป เหตุใดจึงไม่กำหนดบทเฉพาะกาล และในระยะเริ่มแรกของการใช้บังคับ กฎ ก.พ. หากนายสมทรง ลาป่วย หรือเป็นผู้ป่วยในตามกฎหมายว่าด้วยสุขภาพจิต จะเริ่มนับวันลาป่วย หรือวันลาตั้งแต่เมื่อใด

คำตอบ กฎ ก.พ. ฉบับนี้มิได้กำหนดบทเฉพาะกาลไว้ เนื่องจากได้กำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนการดำเนินการที่ชัดเจน ดังนั้น จึงสามารถคุ้มครองและให้ความเป็นธรรมแก่ข้าราชการได้ดีกว่าหลักเกณฑ์เดิม คือ หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๑๒/ว ๑ ลงวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๓ เรื่อง การสั่งให้ข้าราชการพลเรือนสามัญออกจากราชการตามมาตรา ๑๑๐(๑) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่กำหนดให้เป็นดุลพินิจของผู้บังคับบัญชาซึ่งเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ในการพิจารณาว่า สมควรสั่งให้ข้าราชการออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทนกรณีเจ็บป่วยไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ราชการของตนได้โดยสม่ำเสมอนั้น สามารถดำเนินการได้โดยมีความเห็นแพทย์ประกอบการพิจารณาเท่านั้น

แต่กฎ ก.พ. ฉบับนี้ ให้เริ่มนับวันลาป่วยกรณีข้าราชการมีจำนวนวันลาป่วยตามหลักเกณฑ์หรือเป็นผู้ป่วยใน ตามกฎหมายว่าด้วยสุขภาพจิตได้ ตั้งแต่เริ่มต้นปีงบประมาณที่มีผลใช้บังคับ คือ ปีงบประมาณ ๒๕๕๖ เป็นต้นไป

ดังนั้น กรณีนี้จึงสามารถนับจำนวนวันลาป่วยของนายสมทรง ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎ ก.พ. ฉบับนี้ได้ ตั้งแต่เริ่มต้นปีงบประมาณ ๒๕๕๖ คือวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๕ เป็นต้นไป

.....

๒. **คำถาม** กฎ. ก.พ. ฉบับนี้ใช้บังคับกับ พนักงานราชการ หรือลูกจ้างส่วนราชการ ด้วยหรือไม่

คำตอบ กฎ ก.พ. นี้มีผลใช้บังคับเฉพาะกับข้าราชการพลเรือนสามัญตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑

.....

๓. **คำถาม** กฎ ก.พ. ฉบับนี้ไม่นับรวมกรณีเจ็บป่วยเพราะเหตุปฏิบัติราชการในหน้าที่ หรือถูกประทุษร้ายเพราะเหตุกระทำการตามหน้าที่ หมายความว่าอย่างไร

คำตอบ หมายถึง หากข้าราชการมีอาการเจ็บป่วยเพราะเหตุปฏิบัติราชการในหน้าที่ หรือถูกประทุษร้ายเพราะเหตุกระทำการตามหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติสงเคราะห์ข้าราชการผู้ได้รับ

อันตรายหรือการป่วยเจ็บเพราะเหตุปฏิบัติราชการ พ.ศ. ๒๕๔๖ ผู้บังคับบัญชาซึ่งเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ไม่อาจนำวันลาป่วยจากกรณีดังกล่าวมานับรวมเพื่อสั่งให้ข้าราชการออกจากราชการตามกฎ ก.พ. ฉบับนี้

ตัวอย่าง นางสุมน ได้รับคำสั่งให้เดินทางไปปฏิบัติราชการนอกที่ตั้งประจำ หรือต่างพื้นที่ และประสบอุบัติเหตุได้รับบาดเจ็บขณะเดินทาง และต้องพักรักษาตัวเนื่องจากขาขาด ๑ ข้าง ต้องใช้เวลาในการบำบัดรักษาเป็นเวลา ๑ ปี พระราชบัญญัติฉบับนี้ได้ให้ความคุ้มครองข้าราชการผู้ไปปฏิบัติงานอยู่แล้ว ผู้บังคับบัญชาซึ่งเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ จึงไม่สามารถนำวันลาป่วยของนางสุมน จากเหตุดังกล่าว มานับรวมเพื่อสั่งให้ออกจากราชการตามกฎ ก.พ. ฉบับนี้

๔. **คำถาม** เกณฑ์การนับวันลาป่วยกรณีข้าราชการมีวันลาป่วยรวมกันเกินหนึ่งร้อยยี่สิบวันทำการในหนึ่งปีงบประมาณ หรือวันลาป่วยรวมกันเกินหกสิบวันทำการในแต่ละปีงบประมาณติดต่อกันสองปีงบประมาณ จำเป็นต้องลาป่วยติดต่อกัน หรือไม่ และนับรวมวันหยุดราชการด้วยหรือไม่

คำตอบ ไม่จำเป็นต้องมีวันลาป่วยติดต่อกัน แต่ให้นับวันลาป่วยเฉพาะวันทำการรวมกันซึ่งเป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการลาของข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๕๕ ข้อ ๑๐ ที่กำหนดวิธีการนับวันลาป่วยให้นับวันลาป่วยเฉพาะวันทำการ

ตัวอย่างที่ ๑ ปีงบประมาณ ๒๕๕๖ นายปกป้อง ลาป่วยเป็นระยะเวลาห้าเดือน คือ ตั้งแต่เดือนมกราคม - พฤษภาคม เดือนละสิบห้าวันทำการ รวมลาป่วยเจ็ดสิบห้าวันทำการ เดือนกรกฎาคมลาป่วยสิบวันทำการ และเดือนสิงหาคม – กันยายน ลาป่วยรวมสามสิบหกวันทำการ รวมลาป่วยตลอดปีงบประมาณหนึ่งร้อยยี่สิบเอ็ดวันทำการ ถือว่านายปกป้อง มีจำนวนวันลาป่วยตามหลักเกณฑ์คือ ในหนึ่งปีงบประมาณลาป่วยเกินหนึ่งร้อยยี่สิบวันทำการ

ตัวอย่างที่ ๒ ปีงบประมาณ ๒๕๕๖ นายยอดยิ่ง ลาป่วยทุกเดือน ๆ ละหกวันทำการ รวมระยะเวลาสิบสองเดือน มีจำนวนวันลาป่วยเจ็ดสิบสองวันทำการ และปีงบประมาณ ๒๕๕๗ นายยอดยิ่ง ลาป่วยในเดือนเมษายน - กันยายน รวมกันหกสิบห้าวันทำการ รวมทั้งสองปีถือว่ามีจำนวนวันลาป่วยตามหลักเกณฑ์คือ ลาป่วยรวมกันเกินหกสิบวันทำการในแต่ละปีงบประมาณติดต่อกันสองปีงบประมาณคือปีงบประมาณ ๒๕๕๖ และปีงบประมาณ ๒๕๕๗

๕. **คำถาม** นายสะสม ลาป่วยโดยมีจำนวนวันลาป่วยรวมกันเกินหนึ่งร้อยยี่สิบวันทำการในหนึ่งปีงบประมาณ หากประสงค์จะขอออกจากราชการเพื่อขอรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทน ตามกฎ ก.พ. ฉบับนี้ได้ หรือไม่

คำตอบ ไม่ได้ เพราะการสั่งให้ข้าราชการออกจากราชการตามกฎ ก.พ. ฉบับนี้ เป็นกรณีที่ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุเป็นผู้สั่งมิใช่ความประสงค์ของข้าราชการ โดยได้กำหนดให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ เป็นผู้พิจารณาว่านายสะสม อยู่ในกรณีเจ็บป่วยจนไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ราชการ

ของตนได้โดยสม่ำเสมอ จึงจะดำเนินการตามขั้นตอนและหลักเกณฑ์ที่ ก.พ. กำหนด ดังนั้น แม้นายสะสม จะลาป่วยโดยมีจำนวนวันลาป่วยตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎ ก.พ. แล้วก็ตาม ในกรณีนี้ผู้บังคับบัญชาซึ่งเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ต้องส่งตัวนายสะสม ให้ไปรับการตรวจจากสถานพยาบาลของรัฐเพื่อนำผลการตรวจของแพทย์มาประกอบการพิจารณา โดยอาจตั้งคณะกรรมการช่วยพิจารณาด้วยก็ได้ แล้วพิจารณาว่าจะเลือกดำเนินการ อย่างไร

๑) หากผลการตรวจปรากฏว่านายสะสม **ต้องลาป่วยต่อไปอีกเป็นระยะเวลานาน ให้สั่งให้**นายสะสม **ออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทน** ***หรือ***

๒) เห็นว่าควรให้โอกาสนายสะสม พักรักษาตัวเพิ่มเติม หากนายสะสม **ประสงค์จะรักษาตัว**ให้กำหนดระยะเวลาลาป่วยได้อีกไม่เกินหกสิบวันทำการ เมื่อครบกำหนดให้สั่งให้นายสะสมไปรับการตรวจอีกครั้งหนึ่ง หากแพทย์ให้ความเห็นว่าต้องรักษาตัวต่อไปอีก ให้สั่งให้ออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทน หรือหากนายสะสม **ไม่ประสงค์จะรักษาตัว**ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุสั่งให้ออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทน

---

๖. **คำถาม** นางสาวดอกรัก ถูกผู้บังคับบัญชาสั่งให้ออกจากราชการด้วยเหตุเจ็บป่วยตามกฎ ก.พ. ฉบับนี้ ต่อมาภายหลังได้รักษาอาการป่วยจนหายเป็นปกติแล้วนางสาวดอกรัก สามารถขอบรรจุกลับเข้ารับราชการได้ หรือไม่

คำตอบ นางสาวดอกรัก สามารถยื่นคำขอบรรจุกลับเข้ารับราชการในส่วนราชการที่ประสงค์จะบรรจุกลับได้โดยต้องมีคุณสมบัติทั่วไปและไม่มีลักษณะต้องห้าม หรือได้รับยกเว้นกรณีที่มีลักษณะต้องห้าม ตามมาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ และหากผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ของส่วนราชการที่นางสาวดอกรัก ประสงค์จะบรรจุกลับเข้ารับราชการ ได้พิจารณาตามหลักเกณฑ์การบรรจุข้าราชการกลับเข้ารับราชการแล้วเห็นว่าสมควรบรรจุนางสาวดอกรัก กลับเข้ารับราชการก็สามารถดำเนินการได้ ส่วนเรื่องบำเหน็จบำนาญให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญต่อไป

---

๗. **คำถาม** นายสุพล มักจะเหม่อลอยและพูดคนเดียวอยู่เสมอ ๆ จะเป็นอาการของผู้ป่วยมีอาการทางจิตตามกฎ ก.พ. ฉบับนี้ หรือไม่ หรือจะต้องมีอาการอย่างไร

คำตอบ ผู้มีอาการป่วยทางจิตตามกฎก.พ.ฉบับนี้คือผู้ที่มีภาวะอันตรายแสดงอาการผิดปกติทางจิต โดยมีพฤติกรรมที่น่าจะก่อให้เกิดอันตรายร้ายแรงต่อชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สินของตนเองหรือผู้อื่นตามพระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ. ๒๕๕๑ เช่น ข้าราชการเกิดอาการคลุ้มคลั่ง อาละวาด ทำร้ายตนเอง เพื่อนร่วมงาน หรือคนใกล้ชิด ผู้บังคับบัญชาสามารถแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ เพื่อส่งให้สถานพยาบาลของรัฐ หรือสถานบำบัดรักษาทำการตรวจวินิจฉัยและประเมินอาการเบื้องต้น ดังนั้น กรณีของนายสุพล หากยังมิได้แสดงอาการที่จะก่อให้เกิดอันตรายร้ายแรงต่อตนเองหรือผู้อื่น จึงอาจจะเป็นเพียงผู้ป่วยทางจิตเวชซึ่งมีโอกาสที่จะรักษาให้หายเป็นปกติได้

๘. **คำถาม** เกณฑ์การนับวันลาป่วยกรณีต้องเข้ารับการบำบัดรักษาในฐานะที่เป็นผู้ป่วยในตามกฎหมายว่าด้วยสุขภาพจิต ในสถานบำบัดรักษาทางสุขภาพจิต หรือสถานที่อื่นที่คณะกรรมการสถานบำบัดรักษาตามกฎหมายว่าด้วยสุขภาพจิตกำหนด รวมกันเกินหนึ่งร้อยยี่สิบวัน จำเป็นต้องเป็นผู้ป่วยในติดต่อกัน หรือไม่ และนับเฉพาะวันทำการหรือรวมวันหยุดราชการด้วย

คำตอบ ไม่จำเป็นต้องเป็นผู้ป่วยในติดต่อกัน โดยต้องเป็นผู้ที่สถานพยาบาลของรัฐเห็นว่าต้องเข้ารับการรักษาในฐานะเป็นผู้ป่วยในตามกฎหมายว่าด้วยสุขภาพจิต ในสถานบำบัดรักษาทางสุขภาพจิต หรือสถานที่อื่นที่คณะกรรมการสถานบำบัดรักษาตามกฎหมายว่าด้วยสุขภาพจิตกำหนด และได้เข้ารับการรักษาในสถานบำบัดรักษาทางสุขภาพจิต โดยไม่จำเป็นต้องเป็นผู้ป่วยในติดต่อกัน แต่ให้นับจำนวนวันที่ถูกสั่งให้เป็นผู้ป่วยในหลาย ๆ ครั้งรวมกันเกินหนึ่งร้อยยี่สิบวัน (ซึ่งตามพระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ. ๒๕๕๑ ไม่ได้กำหนดให้นับเฉพาะวันทำการ ดังนั้น กรณีนี้จึงนับต่อเนื่องรวมวันหยุดราชการด้วย)

ตัวอย่าง ปีงบประมาณ ๒๕๕๖ นายวงเงิน มีอาการป่วยทางจิต ทำร้ายร่างกายและทำลายทรัพย์สินของตนเองเสียหาย จนถูกส่งตัวเข้ารับการบำบัดรักษาในสถานพยาบาลของรัฐ โดย *"คณะกรรมการสถานบำบัดรักษา"* ได้สั่งให้เป็นผู้ป่วยในเป็นเวลาหกสิบวัน ในปีงบประมาณ ๒๕๕๗ มีอาการดีขึ้น นายวงเงิน ได้กลับมาปฏิบัติราชการตามปกติ แต่ในปีงบประมาณ ๒๕๕๘ มีอาการกำเริบจนต้องถูกส่งเข้ารับการรักษาตัวและ *"คณะกรรมการสถานบำบัดรักษา"* ได้สั่งให้นายวงเงิน เป็นผู้ป่วยในอีกเป็นเวลาเกินเก้าสิบวัน รวมเป็นผู้ป่วยในทั้งสิ้นหนึ่งร้อยห้าสิบวัน ซึ่งเกินหนึ่งร้อยยี่สิบวันตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎ ก.พ. ดังนั้น ผู้บังคับบัญชาซึ่งเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ จึงสามารถพิจารณาสั่งให้ นายวงเงิน ออกจากราชการตาม กฎ ก.พ. ฉบับนี้ได้

.....

๙. **คำถาม** "เป็นผู้ป่วยในตามกฎหมายว่าด้วยสุขภาพจิต" หมายความว่าอย่างไร

คำตอบ "เป็นผู้ป่วยในตามกฎหมายว่าด้วยสุขภาพจิต" หมายความว่า เป็นผู้ที่ได้เข้ารับการบำบัดรักษาในสถานพยาบาลของรัฐ ซึ่งพระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนดให้หน่วยงานดังกล่าว เป็นผู้ตรวจ วินิจฉัยและประเมินอาการเบื้องต้น หากแพทย์วินิจฉัยแล้วปรากฏว่าผู้ป่วยจำเป็นต้องได้รับการตรวจโดยละเอียดจากคณะกรรมการสถานบำบัดรักษาให้ส่งตัวผู้ป่วยไปสถานบำบัดรักษาเพื่อเข้ารับการวินิจฉัยและประเมินอาการโดยละเอียดภายในสามสิบวัน หากเห็นว่าผู้ป่วยมีความผิดปกติทางจิตให้สั่งให้เข้ารับการบำบัดรักษาในสถานบำบัดรักษา หรือสถานที่อื่นที่คณะกรรมการสถานบำบัดรักษากำหนด โดยคณะกรรมการสถานบำบัดรักษาเป็นผู้กำหนดวิธีการและระยะเวลาการบำบัดรักษาตามความรุนแรงของความผิดปกติทางจิต

ดังนั้น คำว่า "เป็นผู้ป่วยในตามกฎหมายว่าด้วยสุขภาพจิต" จึงเป็นผู้ป่วย ซึ่ง *"คณะกรรมการสถานบำบัดรักษาสั่งให้เข้ารับการบำบัด"* และผู้ป่วยได้นอนเพื่อรักษาตัวในโรงพยาบาลด้วย

๑๐. คำถาม สถานบำบัดรักษา หมายถึง หน่วยงานใดบ้าง

คำตอบ สถานบำบัดรักษาตามความหมายในกฎ ก.พ. ฉบับนี้ หมายถึง สถานบำบัดรักษาที่กำหนดไว้ตามพระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้ประกาศรายชื่อสถานบำบัดรักษาทางสุขภาพจิต ซึ่งกระทรวงสาธารณสุขจะประกาศรายชื่อสถานบำบัดรักษาทางสุขภาพจิตที่ได้กำหนดเพิ่มเติมไว้เป็นระยะ ๆ ได้แก่ โรงพยาบาลบางแห่งในสังกัดหรือสถาบันในสังกัดกรมสุขภาพจิต โรงพยาบาลในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข โรงพยาบาลในสังกัดกรมการแพทย์ โรงพยาบาลในสังกัดสำนักงานการอุดมศึกษาแห่งชาติ โรงพยาบาลในสังกัดสำนักการแพทย์ กรุงเทพมหานคร โรงพยาบาลในสังกัดกรมแพทย์ทหารบก กระทรวงกลาโหม (โปรดดูรายชื่อสถานบำบัดรักษาในภาคผนวกและติดตามประกาศของกระทรวงสาธารณสุขที่อาจประกาศรายชื่อเพิ่มเติมในภายหลังได้ที่ WWW.OMHC.DMH.GO.TH

๑๑. คำถาม นายอวยพร เป็นผู้ที่มีอาการทางจิตแต่ไม่ได้แสดงอาการรุนแรงที่จะทำอันตรายร้ายแรงตามกฎหมายว่าด้วยสุขภาพจิต ซึ่งไม่เข้าหลักเกณฑ์การเป็นผู้ป่วยในตามพระราชบัญญัติสุขภาพจิต หากในปีงบประมาณนั้น นายอวยพร ลาป่วยและมีวันลาป่วยรวมกันเกินหนึ่งร้อยยี่สิบวันทำการ ส่วนราชการจะสามารถนำวันลาป่วยของนายอวยพร มานับเป็นการลาป่วยกรณีปกติที่ไม่ใช่ป่วยทางจิตได้ หรือไม่ อย่างไร

คำตอบ ในกรณีที่นายอวยพร ได้ลาป่วยตามหลักเกณฑ์ข้อ ๑๐ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการลาของข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๕๕ ที่กำหนดวิธีการนับวันลาป่วยให้นับวันเฉพาะวันทำการ และพบว่านายอวยพร ลาป่วยรวมกันเกินหนึ่งร้อยยี่สิบวันทำการในหนึ่งปีงบประมาณ ในกรณีนี้ถือว่าเป็นการลาป่วยในกรณีลาป่วยทั่วไปไม่ใช่การเป็นผู้ป่วยในตามพระราชบัญญัติสุขภาพจิต

๑๒. คำถาม กรณีเป็นผู้ป่วยทางจิต และในกฎ ก.พ. ระบุว่าให้ผู้บังคับบัญชาส่งตัวผู้นั้นไปยังสถานพยาบาลของรัฐเพื่อเข้ารับการตรวจวินิจฉัยและประเมินอาการหากเจ้าตัวไม่ยินยอม มีวิธีการดำเนินการอย่างไร

คำตอบ ในฐานะผู้บังคับบัญชาควรใส่ใจดูแลผู้ใต้บังคับบัญชา หากเห็นว่าผู้ใต้บังคับบัญชามีอาการป่วยทางจิต ควรจะสนับสนุนให้ผู้นั้นเข้ารับการรักษาพยาบาลด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น หารือกับครอบครัว เพื่อนฝูงที่ใกล้ชิด ผู้ที่ผู้ป่วยเคารพรักเพื่อให้เข้ารับการรักษาอาการเบื้องต้น หากปล่อยไว้นานจนกระทั่งผู้นั้นแสดงอาการรุนแรงเป็นอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สินของตนเองหรือผู้อื่น และผู้นั้นไม่ยอมไปพบแพทย์ วิธีการแก้ไขคือผู้บังคับบัญชาสามารถแจ้งให้เจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งได้แก่ พนักงานเจ้าหน้าที่ พนักงานฝ่ายปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ตำรวจ ควบคุมตัวไปให้แพทย์ในสถานพยาบาลของรัฐหรือสถานบำบัดรักษา วินิจฉัยเบื้องต้นได้

๑๓. คำถาม นางพิม ได้รับคำสั่งให้ไปช่วยราชการกรมอื่น หากได้ลาป่วยเกินหนึ่งร้อยยี่สิบวันทำการในหนึ่งปีงบประมาณ ส่วนราชการต้นสังกัด หรือส่วนราชการที่นางพิม ไปช่วยราชการจะเป็นผู้ดำเนินการเพื่อพิจารณาสั่งให้นางพิม ออกจากราชการ

คำตอบ ให้ดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการลาของข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๕๕ กำหนดให้นางพิม **ยื่นใบลาป่วยต่อผู้บังคับบัญชาของส่วนราชการที่ไปช่วยราชการ แล้วให้ส่วนราชการที่นางพิม ไปช่วยราชการ รายงานจำนวนวันลาให้ส่วนราชการต้นสังกัดทราบ ซึ่งในกรณีนี้ผู้บังคับบัญชาของส่วนราชการต้นสังกัดจะเป็นผู้**ดำเนินการเพื่อพิจารณาสั่งให้นางพิม ออกจากราชการ

อย่างไรก็ตาม การจะพิจารณาว่า "ข้าราชการผู้นั้น" เจ็บป่วยจนกระทั่งไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ราชการของตนได้โดยสม่ำเสมอ นอกเหนือจากการลาเกินกว่าที่กำหนดในกฎ ก.พ. แล้ว ความเห็นของแพทย์ในการตรวจวินิจฉัยก็เป็นสาระสำคัญประกอบการพิจารณา เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาสามารถใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาว่าควรสั่งให้ออก หรือควรจะให้พักรักษาตัวต่อไปได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพและประโยชน์ของทางราชการเป็นหลัก

๑๔. คำถาม นายพล มีจำนวนวันลาป่วยตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎ ก.พ. หากผู้บังคับบัญชาซึ่งเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ สั่งให้ออกจากราชการแล้ว จะต้องรายงานต่อ อ.ก.พ. กระทรวง และ หาก อ.ก.พ. กระทรวง ไม่เห็นด้วย จะดำเนินการอย่างไร

คำตอบ มาตรา ๑๑๐ วรรคสี่ บัญญัติว่าเมื่อผู้บังคับบัญชาซึ่งเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ สั่งให้ข้าราชการพลเรือนสามัญออกจากราชการตามมาตรานี้แล้ว ให้รายงาน อ.ก.พ. กระทรวง ซึ่งในมาตรานี้กำหนดกรณีการสั่งให้ออกไว้ ๘ กรณี ดังนั้น เมื่อส่วนราชการสั่งให้นายพล ออกจากราชการกรณีนี้ คือมาตรา ๑๑๐(๑) จะต้องรายงานต่อ อ.ก.พ. กระทรวงเพื่อตรวจสอบ

ในกรณีที่ อ.ก.พ. กระทรวง เห็นว่าคำสั่งดังกล่าวไม่ถูกต้อง หรือไม่เหมาะสมและมีมติเป็นประการใด ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ปฏิบัติให้เป็นไปตามที่ อ.ก.พ. กระทรวงมีมติ

เมื่อ อ.ก.พ. กระทรวง มีมติเป็นประการใดแล้ว และผู้บังคับบัญชาซึ่งเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ มีคำสั่งหรือปฏิบัติตามที่ อ.ก.พ. กระทรวงมีมติแล้ว ให้แจ้งคำสั่งหรือการปฏิบัติดังกล่าวให้นายพล ทราบ

๑๕. คำถาม นายเอก ถูกสั่งให้ออกจากราชการตาม กฎ. ก.พ. ฉบับนี้ นายเอก จะสามารถอุทธรณ์ได้หรือไม่ อย่างไร

คำตอบ นายเอก สามารถอุทธรณ์ได้ ตามกฎ ก.พ.ค. ว่าด้วยการอุทธรณ์และการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งหากนายเอก เจ็บป่วยไม่สามารถอุทธรณ์ด้วยตนเองได้ ก็อาจมอบหมายให้ทนายความ หรือบุคคลอื่นซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้วทำการอุทธรณ์แทนได้ โดยให้ยื่นอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม (ก.พ.ค.) ภายในสามสิบวัน นับแต่วันทราบหรือถือว่าทราบคำสั่งให้ออกจากราชการ

ภาคผนวก

กฎหมายและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

- หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๑๒/ว ๔ ลงวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ นำส่ง กฎ ก.พ. ว่าด้วยการสั่งให้ข้าราชการพลเรือนสามัญออกจากราชการกรณีเจ็บป่วยไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ราชการของตนได้โดยสม่ำเสมอ พ.ศ. ๒๕๕๖
- พระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ. ๒๕๕๑
- ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง รายชื่อสถานบำบัดรักษาทางสุขภาพจิต พ.ศ. ๒๕๕๑ และ พ.ศ. ๒๕๕๓
- พระราชบัญญัติสงเคราะห์ข้าราชการผู้ได้รับอันตรายหรือการป่วยเจ็บเพราะเหตุปฏิบัติราชการ พ.ศ. ๒๕๔๖

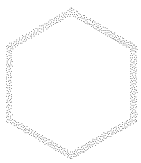

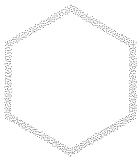

ที่ นร ๑๐๑๒/ว ๔ สำนักงาน ก.พ.
ถนนติวานนท์ จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖

เรื่อง กฎ ก.พ. ว่าด้วยการสั่งให้ข้าราชการพลเรือนสามัญออกจากราชการกรณีเจ็บป่วยไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ราชการของตนได้โดยสม่ำเสมอ พ.ศ. ๒๕๕๖

เรียน (เวียน กระทรวง กรม และจังหวัด)

สิ่งที่ส่งมาด้วย กฎ ก.พ. ว่าด้วยการสั่งให้ข้าราชการพลเรือนสามัญออกจากราชการกรณีเจ็บป่วยไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ราชการของตนได้โดยสม่ำเสมอ พ.ศ. ๒๕๕๖

ด้วย ก.พ. ได้ออกกฎ ก.พ. ว่าด้วยการสั่งให้ข้าราชการพลเรือนสามัญออกจากราชการกรณีเจ็บป่วยไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ราชการของตนได้โดยสม่ำเสมอ พ.ศ. ๒๕๕๖ และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๐ ตอนที่ ๑๗ ก วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ แล้ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติต่อไป ทั้งนี้ ได้แจ้งให้กรมและจังหวัดทราบด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

(นายนนทิกร กาญจนะจิตรา)
เลขาธิการ ก.พ.

สำนักวิจัยและพัฒนาระบบงานบุคคล
โทร. ๐ ๒๕๔๗ ๑๘๔๐ ๐ ๒๕๔๗ ๑๘๗๓
โทรสาร ๐ ๒๕๔๗ ๑๘๖๘

กฎ ก.พ.

ว่าด้วยการสั่งให้ข้าราชการพลเรือนสามัญออกจากราชการกรณีเจ็บป่วย
ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ราชการของตนได้โดยสม่ำเสมอ
พ.ศ. ๒๕๕๖

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ (๕) และมาตรา ๑๑๐ วรรคหนึ่ง (๑) และวรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๑ มาตรา ๓๓ มาตรา ๔๓ และมาตรา ๖๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้ โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ก.พ. โดยอนุมัติคณะรัฐมนตรี จึงออก กฎ ก.พ. ไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎ ก.พ. นี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๒ การสั่งให้ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทนกรณีเจ็บป่วยไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ราชการของตนได้โดยสม่ำเสมอตามมาตรา ๑๑๐ วรรคหนึ่ง (๑) ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ พิจารณาดำเนินการตามที่กำหนดในกฎ ก.พ. นี้

ข้อ ๓ ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ มีอำนาจพิจารณาดำเนินการให้ข้าราชการพลเรือนสามัญออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทนกรณีเจ็บป่วยไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ราชการของตนได้โดยสม่ำเสมอ เมื่อปรากฏว่าผู้นั้นมีกรณีอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) มีวันลาป่วยรวมกันในหนึ่งปีงบประมาณเกินหนึ่งร้อยยี่สิบวันทำการ หรือมีวันลาป่วยรวมกันเกินหกสิบวันทำการในแต่ละปีงบประมาณติดต่อกันสองปีงบประมาณ ทั้งนี้ ไม่รวมกรณีป่วยเจ็บเพราะเหตุปฏิบัติราชการในหน้าที่หรือถูกประทุษร้ายเพราะเหตุกระทำการตามหน้าที่

(๒) ต้องเข้ารับการบำบัดรักษาในฐานะผู้ป่วยในตามกฎหมายว่าด้วยสุขภาพจิตในสถานบำบัดรักษาทางสุขภาพจิต หรือสถานที่อื่นที่คณะกรรมการสถานบำบัดรักษาตามกฎหมายว่าด้วยสุขภาพจิตกำหนด ทั้งนี้ โดยมีระยะเวลารวมกันเกินหนึ่งร้อยยี่สิบวัน

ข้อ ๔ ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดมีวันลาป่วยตามข้อ ๓ (๑) ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ส่งตัวผู้นั้นไปรับการตรวจจากสถานพยาบาลของรัฐเพื่อประกอบการพิจารณา

ข้อ ๕ เมื่อได้รับผลการตรวจตามข้อ ๔ แล้ว ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ต้องนำผลการตรวจ รายละเอียดเกี่ยวกับโรค หรือความเจ็บป่วยของผู้นั้น ระยะเวลาในการรักษาตัว และความเห็นของแพทย์มาประกอบการพิจารณา แล้วดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) ถ้าเห็นว่าผู้นั้นต้องลาป่วยต่อไปอีกเป็นเวลานานจนไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ราชการได้โดยสม่ำเสมอ ให้สั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทน

(๒) ถ้าเห็นควรให้โอกาสผู้นั้นมีเวลาในการพักรักษาตัวต่อไปอีกระยะหนึ่ง ให้กำหนดระยะเวลาให้ผู้นั้นลาป่วยอีกครั้งหนึ่งเพื่อพักรักษาตัวต่อไปได้ตามที่เห็นสมควร แต่ต้องไม่เกินหกสิบวันทำการ และเมื่อครบกำหนดเวลาดังกล่าวแล้วให้สั่งให้ผู้นั้นไปรับการตรวจจากสถานพยาบาลของรัฐตามข้อ ๔ อีกครั้งหนึ่ง ถ้าผลการตรวจของแพทย์เห็นว่าผู้นั้นยังคงต้องพักรักษาตัวต่อไปอีก ให้สั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทน

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ให้โอกาสผู้นั้นพักรักษาตัวต่อไปตาม (๒) ถ้าผู้นั้นประสงค์ที่จะออกจากราชการ ให้สั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทน

ข้อ ๖ ในกรณีที่ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดแสดงความผิดปกติทางจิตตามกฎหมายว่าด้วยสุขภาพจิตโดยมีพฤติกรรมที่แสดงออกโดยประการที่น่าจะก่อให้เกิดอันตรายร้ายแรงต่อชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สินของตนเองหรือผู้อื่น ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ส่งตัวผู้นั้นไปยังสถานพยาบาลของรัฐ เพื่อเข้ารับการตรวจวินิจฉัยและประเมินอาการ

ในกรณีที่สถานพยาบาลของรัฐเห็นว่าผู้นั้นต้องเข้ารับการบำบัดรักษาทางสุขภาพจิตในฐานะผู้ป่วยในตามกฎหมายว่าด้วยสุขภาพจิตในสถานบำบัดรักษาทางสุขภาพจิต หรือสถานที่อื่นที่คณะกรรมการสถานบำบัดรักษาตามกฎหมายว่าด้วยสุขภาพจิตกำหนด และผู้นั้นเข้ารับการบำบัดรักษา โดยมีระยะเวลารวมกันเกินหนึ่งร้อยยี่สิบวัน ตามข้อ ๓ (๒) ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ สั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทน

ข้อ ๗ ในกรณีที่ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดเป็นผู้ป่วยในตามกฎหมายว่าด้วยสุขภาพจิตและเข้ารับการรักษาในสถานบำบัดรักษาทางสุขภาพจิตหรือสถานที่อื่นตามที่กฎหมายว่าด้วยสุขภาพจิตกำหนด รวมกันเกินหนึ่งร้อยยี่สิบวัน ตามข้อ ๓ (๒) ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ สั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทน

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๖
พงศ์เทพ เทพกาญจนา
รองนายกรัฐมนตรี
ประธาน ก.พ.

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎ ก.พ. ฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๑๑๐ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ บัญญัติให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ มีอำนาจสั่งให้ข้าราชการพลเรือนสามัญออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทนตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ กรณีเมื่อข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดเจ็บป่วยไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ราชการของตนได้โดยสม่ำเสมอ และวรรคสอง บัญญัติให้การสั่งให้ออกจากราชการในกรณีดังกล่าวให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.พ. จึงจำเป็นต้องออกกฎ ก.พ. นี้

พระราชบัญญัติ

สุขภาพจิต

พ.ศ. ๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยสุขภาพจิต

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

"ความผิดปกติทางจิต" หมายความว่า อาการผิดปกติของจิตใจที่แสดงออกมาทางพฤติกรรม อารมณ์ ความคิด ความจำ สติปัญญา ประสาทการรับรู้ หรือการรู้เวลา สถานที่ หรือบุคคล รวมทั้งอาการผิดปกติของจิตใจที่เกิดจากสุราหรือสารอื่นที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท

"แพทย์" หมายความว่า ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเวชกรรม

"จิตแพทย์" หมายความว่า แพทย์ซึ่งได้รับวุฒิบัตรหรือหนังสืออนุมัติเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม สาขาจิตเวชศาสตร์หรือสาขาจิตเวชศาสตร์เด็กและวัยรุ่น

"พยาบาล" หมายความว่า ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์

"ผู้ป่วย" หมายความว่า บุคคลที่มีความผิดปกติทางจิตซึ่งควรได้รับการบำบัดรักษา

"ผู้ป่วยคดี" หมายความว่า ผู้ป่วยที่อยู่ระหว่างการสอบสวน ไต่สวนมูลฟ้องหรือพิจารณาในคดีอาญา ซึ่งพนักงานสอบสวนหรือศาลสั่งให้ได้รับการตรวจหรือบำบัดรักษารวมทั้งผู้ป่วยที่ศาลมีคำสั่งให้ได้รับการบำบัดรักษาภายหลังมีคำพิพากษาในคดีอาญาด้วย

"ภาวะอันตราย" หมายความว่า พฤติกรรมที่บุคคลที่มีความผิดปกติทางจิตแสดงออกโดยประการที่น่าจะก่อให้เกิดอันตรายร้ายแรงต่อชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สินของตนเองหรือผู้อื่น

"ความจำเป็นต้องได้รับการบำบัดรักษา" หมายความว่า สภาวะของผู้ป่วยซึ่งขาดความสามารถในการตัดสินใจให้ความยินยอมรับการบำบัดรักษาและต้องได้รับการบำบัดรักษาโดยเร็วเพื่อป้องกันหรือบรรเทามิให้ความผิดปกติทางจิตทวีความรุนแรงหรือเพื่อป้องกันอันตรายที่จะเกิดขึ้นกับผู้ป่วยหรือบุคคลอื่น

"การบำบัดรักษา" หมายความรวมถึง การดูแลช่วยเหลือผู้ป่วยทางการแพทย์และทางสังคม

"สถานบำบัดรักษา" หมายความว่า สถานบำบัดรักษาทางสุขภาพจิตที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามพระราชบัญญัตินี้

"คุมขัง" หมายความว่า การจำกัดสิทธิเสรีภาพของบุคคลด้วยอำนาจของกฎหมายโดยการคุมตัว ควบคุม กัก กักกัน ขัง กักขัง จำขังและจำคุก

"คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการสุขภาพจิตแห่งชาติ

"คณะกรรมการสถานบำบัดรักษา" หมายความว่า คณะกรรมการสุขภาพจิตระดับสถานบำบัดรักษา

"พนักงานเจ้าหน้าที่" หมายความว่า ผู้ซึ่งมีคุณสมบัติตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดและรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

"อธิบดี" หมายความว่า อธิบดีกรมสุขภาพจิต

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ กับออกระเบียบและประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

ระเบียบและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑
คณะกรรมการ

ส่วนที่ ๑
คณะกรรมการสุขภาพจิตแห่งชาติ

มาตรา ๕ ให้มีคณะกรรมการสุขภาพจิตแห่งชาติ ประกอบด้วย

(๑) นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธานกรรมการ

(๒) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เป็นรองประธานกรรมการ

(๓) ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงยุติธรรม ปลัดกระทรวงแรงงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข อัยการสูงสุด ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ และเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เป็นกรรมการ

(๔) ผู้แทนองค์กรภาคเอกชนที่เป็นนิติบุคคลและมีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการคุ้มครองดูแลบุคคลที่มีความผิดปกติทางจิต ซึ่งเลือกกันเองจำนวนสี่คน เป็นกรรมการ

(๕) ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนหกคน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์และมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ในสาขาการแพทย์จิตเวช จิตวิทยาคลินิก สังคมสงเคราะห์ทางการแพทย์ การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช กิจกรรมบำบัด และกฎหมายสาขาละหนึ่งคน เป็นกรรมการ

ให้อธิบดีเป็นกรรมการและเลขานุการ และข้าราชการของกรมสุขภาพจิตซึ่งอธิบดีแต่งตั้งจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

การเลือกและการแต่งตั้งกรรมการตาม (๔) และ (๕) ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๖ กรรมการตามมาตรา ๕ (๔) และ (๕) ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์

(๓) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๔) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๕) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งรับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมืองหรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง

มาตรา ๗ กรรมการตามมาตรา ๕ (๔) และ (๕) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี และจะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันไม่ได้

ในกรณีที่กรรมการตามวรรคหนึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ภายในเก้าสิบวัน ในระหว่างที่ยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

ในกรณีที่กรรมการตามวรรคหนึ่งพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้มีการแต่งตั้งกรรมการแทนภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ตำแหน่งนั้นว่างลง และให้ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทน

ในกรณีที่วาระของกรรมการตามวรรคหนึ่งที่พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระเหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวัน จะไม่แต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างนั้นก็ได้ และในกรณีนี้ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการที่เหลืออยู่

มาตรา ๘ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการตามมาตรา ๕ (๔) และ (๕) พ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะกรรมการมีมติไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ให้ออก เนื่องจากบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๖

มาตรา ๙ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงเป็นองค์ประชุม

ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ในกรณีที่ประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม หากรองประธานไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้กรรมการซึ่งมาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมากของกรรมการที่มาประชุมกรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๐ คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบาย และมาตรการในการคุ้มครองสิทธิของบุคคลที่มีความผิดปกติทางจิตและการเข้าถึงบริการด้านสุขภาพจิตรวมทั้งการอยู่ร่วมกันในสังคม

(๒) วางหลักเกณฑ์และวิธีการในการให้คำปรึกษา แนะนำ และประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิของบุคคลที่มีความผิดปกติทางจิต การให้บริการด้านสุขภาพจิตและการอยู่ร่วมกันในสังคม

(๓) ตรวจสอบและติดตามการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานบำบัดรักษา

(๔) กำหนดแบบหนังสือให้ความยินยอมรับการบำบัดรักษาตามมาตรา ๒๑

(๕) กำหนดหน่วยงานด้านสงเคราะห์และสวัสดิการตามมาตรา ๔๐ (๒)

(๖) วางระเบียบหรือประกาศเกี่ยวกับการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

(๗) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นหรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๑๑ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งที่ปรึกษา หรือคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ให้นำความในมาตรา ๖ มาตรา ๘ และมาตรา ๙ มาใช้บังคับกับที่ปรึกษาและคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๒
คณะกรรมการสถานบำบัดรักษา

มาตรา ๑๒ สถานบำบัดรักษาแต่ละแห่งให้มีคณะกรรมการสถานบำบัดรักษาซึ่งอธิบดีแต่งตั้งประกอบด้วย จิตแพทย์ประจำสถานบำบัดรักษาหนึ่งคน เป็นประธานกรรมการ แพทย์หนึ่งคน พยาบาลจิตเวชหนึ่งคน นักกฎหมายหนึ่งคน และนักจิตวิทยาคลินิกหรือนักสังคมสงเคราะห์ทางการแพทย์หนึ่งคน เป็นกรรมการ

มาตรา ๑๓ คณะกรรมการสถานบำบัดรักษามีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ตรวจวินิจฉัย ประเมินอาการและมีคำสั่งตามมาตรา ๒๙

(๒) พิจารณา ทำความเห็นเกี่ยวกับการบำบัดรักษาและผลการบำบัดรักษาตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๔ ให้นำความในมาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙ และมาตรา ๑๑ มาใช้บังคับกับคณะกรรมการสถานบำบัดรักษาโดยอนุโลม

หมวด ๒
สิทธิผู้ป่วย

มาตรา ๑๕ ผู้ป่วยย่อมมีสิทธิดังต่อไปนี้

(๑) ได้รับการบำบัดรักษาตามมาตรฐานทางการแพทย์ โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

(๒) ได้รับการปกปิดข้อมูลเกี่ยวกับการเจ็บป่วยและการบำบัดรักษาไว้เป็นความลับ เว้นแต่มีกฎหมายบัญญัติไว้ให้เปิดเผยได้

(๓) ได้รับการคุ้มครองจากการวิจัยตามมาตรา ๒๐

(๔) ได้รับการคุ้มครองในระบบประกันสุขภาพและประกันสังคม และระบบอื่น ๆ ของรัฐอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน

มาตรา ๑๖ ห้ามมิให้ผู้ใดเปิดเผยข้อมูลด้านสุขภาพของผู้ป่วยในประการที่น่าจะทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ป่วย เว้นแต่

(๑) ในกรณีที่อาจเกิดอันตรายต่อผู้ป่วยหรือผู้อื่น

(๒) เพื่อความปลอดภัยของสาธารณชน

(๓) มีกฎหมายเฉพาะบัญญัติให้ต้องเปิดเผย

มาตรา ๑๗ การบำบัดรักษาโดยการผูกมัดร่างกาย การกักบริเวณ หรือแยกผู้ป่วยจะกระทำไม่ได้ เว้นแต่เป็นความจำเป็นเพื่อป้องกันการเกิดอันตรายต่อผู้ป่วยเอง บุคคลอื่น หรือทรัพย์สินของผู้อื่น โดยต้องอยู่ภายใต้การดูแลอย่างใกล้ชิดของผู้บำบัดรักษาตามมาตรฐานวิชาชีพ

มาตรา ๑๘ การรักษาทางจิตเวชด้วยไฟฟ้า การกระทำต่อสมองหรือระบบประสาทหรือการบำบัดรักษาด้วยวิธีอื่นใด ที่อาจเป็นผลทำให้ร่างกายไม่อาจกลับคืนสู่สภาพเดิมอย่างถาวรให้กระทำได้ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) กรณีผู้ป่วยให้ความยินยอมเป็นหนังสือเพื่อการบำบัดรักษานั้น โดยผู้ป่วยได้รับทราบเหตุผลความจำเป็น ความเสี่ยงที่อาจเกิดภาวะแทรกซ้อนที่เป็นอันตรายร้ายแรง หรืออาจเป็นผลทำให้ไม่สามารถแก้ไขให้ร่างกายกลับคืนสู่สภาพเดิม และประโยชน์ของการบำบัดรักษา

(๒) กรณีมีเหตุฉุกเฉินหรือมีความความจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อประโยชน์ของผู้ป่วยหากมิได้บำบัดรักษาจะเป็นอันตรายถึงแก่ชีวิตของผู้ป่วย ทั้งนี้ โดยความเห็นชอบเป็นเอกฉันท์ของคณะกรรมการสถานบำบัดรักษา

ให้นำความในมาตรา ๒๑ วรรคสาม มาใช้บังคับกับการให้ความยินยอมตาม (๑) โดยอนุโลม

มาตรา ๑๙ การทำหมันผู้ป่วยจะกระทำไม่ได้ เว้นแต่ได้ปฏิบัติตามมาตรา ๑๘ (๑)

มาตรา ๒๐ การวิจัยใด ๆ ที่กระทำต่อผู้ป่วยจะกระทำได้ต่อเมื่อได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากผู้ป่วย และต้องผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการที่ดำเนินการเกี่ยวกับจริยธรรมการวิจัยในคนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และให้นำความในมาตรา ๒๑ วรรคสาม มาใช้บังคับกับการให้ความยินยอมโดยอนุโลม

ความยินยอมตามวรรคหนึ่งผู้ป่วยจะเพิกถอนเสียเมื่อใดก็ได้

หมวด ๓
การบำบัดรักษาทางสุขภาพจิต

ส่วนที่ ๑
ผู้ป่วย

มาตรา ๒๑ การบำบัดรักษาจะกระทำได้ต่อเมื่อผู้ป่วยได้รับการอธิบายเหตุผลความจำเป็นในการบำบัดรักษา รายละเอียดและประโยชน์ของการบำบัดรักษาและได้รับความยินยอมจากผู้ป่วย เว้นแต่เป็นผู้ป่วยตามมาตรา ๒๒

ถ้าต้องรับผู้ป่วยไว้ในสถานพยาบาลของรัฐหรือสถานบำบัดรักษา ความยินยอมตามวรรคหนึ่งต้องทำเป็นหนังสือ และลงลายมือชื่อผู้ป่วยเป็นสำคัญ

ในกรณีที่ผู้ป่วยมีอายุไม่ถึงสิบแปดปีบริบูรณ์ หรือขาดความสามารถในการตัดสินใจให้ความยินยอมรับการบำบัดรักษา ให้คู่สมรส ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน ผู้ปกครอง ผู้พิทักษ์ ผู้อนุบาล หรือผู้ซึ่งปกครองดูแลบุคคลนั้น แล้วแต่กรณี เป็นผู้ให้ความยินยอมตามวรรคสองแทน

หนังสือให้ความยินยอมตามวรรคสองและวรรคสาม ให้เป็นไปตามแบบที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๒ บุคคลที่มีความผิดปกติทางจิตในกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้เป็นบุคคลที่ต้องได้รับการบำบัดรักษา

(๑) มีภาวะอันตราย

(๒) มีความจำเป็นต้องได้รับการบำบัดรักษา

มาตรา ๒๓ ผู้ใดพบบุคคลซึ่งมีพฤติการณ์อันน่าเชื่อว่าบุคคลนั้นมีลักษณะตามมาตรา ๒๒ ให้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจโดยไม่ชักช้า

มาตรา ๒๔ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจได้รับแจ้งตามมาตรา ๒๓ หรือพบบุคคลซึ่งมีพฤติการณ์อันน่าเชื่อว่าบุคคลนั้นมีลักษณะตามมาตรา ๒๒ ให้ดำเนินการนำตัวบุคคลนั้นไปยังสถานพยาบาลของรัฐหรือสถานบำบัดรักษาซึ่งอยู่ใกล้โดยไม่ชักช้า เพื่อรับการตรวจ

วินิจฉัยและประเมินอาการเบื้องต้นตามมาตรา ๒๗ ทั้งนี้ โดยจะมีผู้รับดูแลบุคคลดังกล่าวไปด้วยหรือไม่ก็ได้

การนำตัวบุคคลตามวรรคหนึ่งไปยังสถานพยาบาลของรัฐหรือสถานบำบัดรักษาโดยการผูกมัดร่างกายบุคคลดังกล่าวจะกระทำไม่ได้ เว้นแต่เป็นความจำเป็นเพื่อป้องกันการเกิดอันตรายต่อบุคคลนั้นเอง บุคคลอื่น หรือทรัพย์สินของผู้อื่น

มาตรา ๒๕ เมื่อผู้รับผิดชอบดูแลสถานที่คุมขังหรือสถานสงเคราะห์ หรือพนักงานคุมประพฤติ พบบุคคลที่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบตามอำนาจหน้าที่ มีพฤติการณ์อันน่าเชื่อว่าบุคคลนั้นมีลักษณะตามมาตรา ๒๒ ให้ดำเนินการส่งตัวบุคคลนั้นไปยังสถานพยาบาลของรัฐหรือสถานบำบัดรักษาซึ่งอยู่ใกล้โดยไม่ชักช้า เพื่อรับการตรวจวินิจฉัยและประเมินอาการเบื้องต้นตามมาตรา ๒๗

การส่งตัวบุคคลตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๖ ในกรณีฉุกเฉิน เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจได้รับแจ้งตามมาตรา ๒๓ หรือพบบุคคลซึ่งมีพฤติการณ์อันน่าเชื่อว่าบุคคลนั้นเป็นบุคคลที่มีความผิดปกติทางจิตซึ่งมีภาวะอันตรายและเป็นอันตรายที่ใกล้จะถึง ให้มีอำนาจนำตัวบุคคลนั้นหรือเข้าไปในสถานที่ใด ๆ เพื่อนำตัวบุคคลนั้นส่งสถานพยาบาลของรัฐหรือสถานบำบัดรักษาซึ่งอยู่ใกล้โดยไม่ชักช้า เพื่อรับการตรวจวินิจฉัยและประเมินอาการเบื้องต้นตามมาตรา ๒๗

ถ้าบุคคลนั้นขัดขวางหรือหลบหนีหรือพยายามจะหลบหนี ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจมีอำนาจใช้วิธีการเท่าที่เหมาะสมและจำเป็นแก่พฤติการณ์ในการนำตัวบุคคลนั้นส่งสถานพยาบาลของรัฐหรือสถานบำบัดรักษาตามวรรคหนึ่ง

การส่งตัวบุคคลตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๗ ให้แพทย์อย่างน้อยหนึ่งคนและพยาบาลอย่างน้อยหนึ่งคนที่ประจำสถานพยาบาลของรัฐหรือสถานบำบัดรักษา ตรวจวินิจฉัยและประเมินอาการเบื้องต้นบุคคลที่มีการนำส่งตามมาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ หรือมาตรา ๒๖ ให้แล้วเสร็จโดยไม่ชักช้า ทั้งนี้ ต้องไม่เกินสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่บุคคลนั้นมาถึงสถานพยาบาลของรัฐหรือสถานบำบัดรักษา

การตรวจวินิจฉัยและประเมินอาการเบื้องต้นตามวรรคหนึ่ง ให้แพทย์มีอำนาจตรวจวินิจฉัยและบำบัดรักษาเพียงเท่าที่จำเป็นตามความรุนแรงของอาการเพื่อประโยชน์แก่สุขภาพของบุคคลนั้น

ในกรณีที่ผลการตรวจตามวรรคหนึ่งปรากฏว่า บุคคลนั้นจำเป็นต้องได้รับการตรวจวินิจฉัยและประเมินอาการโดยละเอียดจากคณะกรรมการสถานบำบัดรักษาให้พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งตัวบุคคลนั้นพร้อมกับรายงานผลการตรวจวินิจฉัยและประเมินอาการเบื้องต้น เพื่อเข้ารับการตรวจวินิจฉัยและประเมินอาการโดยละเอียดตามมาตรา ๒๙

หลักเกณฑ์และวิธีการในการรายงานผลการตรวจวินิจฉัยและประเมินอาการเบื้องต้นตามวรรคสามให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๘ กรณีที่แพทย์ตรวจพบว่าบุคคลใดมีลักษณะตามมาตรา ๒๒ ให้ส่งตัวบุคคลนั้นพร้อมกับรายงานผลการตรวจวินิจฉัยและประเมินอาการเบื้องต้น เพื่อเข้ารับการตรวจวินิจฉัยและประเมินอาการโดยละเอียดตามมาตรา ๒๙ และให้นำความในมาตรา ๒๗ วรรคสองและวรรคสี่มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๙ เมื่อสถานบำบัดรักษารับบุคคลที่พนักงานเจ้าหน้าที่นำส่งตามมาตรา ๒๗ วรรคสาม หรือแพทย์นำส่งตามมาตรา ๒๘ แล้วแต่กรณี ให้คณะกรรมการสถานบำบัดรักษาตรวจวินิจฉัยและประเมินอาการบุคคลนั้นโดยละเอียดภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับตัวบุคคลนั้นไว้ ในกรณีที่คณะกรรมการสถานบำบัดรักษาเห็นว่าบุคคลนั้นมีลักษณะตามมาตรา ๒๒ ให้มีคำสั่งอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) ให้บุคคลนั้นต้องเข้ารับการบำบัดรักษาในสถานบำบัดรักษา

(๒) ให้บุคคลนั้นต้องรับการบำบัดรักษา ณ สถานที่อื่นนอกจากสถานบำบัดรักษาเมื่อบุคคลนั้นไม่มีภาวะอันตราย ทั้งนี้ จะกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ที่จำเป็นเกี่ยวกับการบำบัดรักษาให้บุคคลนั้นหรือผู้รับดูแลบุคคลนั้นต้องปฏิบัติด้วยก็ได้

ให้นำความในมาตรา ๒๗ วรรคสอง มาใช้บังคับกับการตรวจวินิจฉัยและประเมินอาการตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม

หลักเกณฑ์และวิธีการในการพิจารณาและมีคำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๓๐ คำสั่งรับผู้ป่วยไว้บำบัดรักษาตามมาตรา ๒๙ (๑) ให้คณะกรรมการสถานบำบัดรักษากำหนดวิธีการและระยะเวลาการบำบัดรักษาตามความรุนแรงของความผิดปกติทางจิต

แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันที่มีคำสั่ง และอาจขยายระยะเวลาได้อีกครั้งละไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันที่มีคำสั่งครั้งแรกหรือครั้งถัดไป

ให้คณะกรรมการสถานบำบัดรักษาพิจารณาผลการบำบัดรักษาเพื่อมีคำสั่งตามมาตรา ๒๙ (๑) หรือ (๒) แล้วแต่กรณี ก่อนสิ้นกำหนดระยะเวลาบำบัดรักษาในแต่ละครั้งตามวรรคหนึ่งไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน

มาตรา ๓๑ ในระหว่างการบำบัดรักษาตามมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง เมื่อแพทย์ผู้บำบัดรักษาเห็นว่า ผู้ป่วยได้รับการบำบัดรักษาจนความผิดปกติทางจิตหายหรือทุเลาและผู้ป่วยไม่มีภาวะอันตรายแล้ว ให้แพทย์จำหน่ายผู้ป่วยดังกล่าวออกจากสถานพยาบาลและรายงานผลการบำบัดรักษาและการจำหน่ายผู้ป่วยให้คณะกรรมการสถานบำบัดรักษาทราบโดยไม่ชักช้า ทั้งนี้ ให้แพทย์ติดตามผลการบำบัดรักษาเป็นระยะ

หลักเกณฑ์และวิธีการในการรายงานผลการบำบัดรักษา การจำหน่ายผู้ป่วยและการติดตามผลการบำบัดรักษาตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๓๒ ในกรณีที่ผู้ป่วยหรือผู้รับดูแลผู้ป่วยไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๙ (๒) หรือการบำบัดรักษาไม่เป็นผล หรือพฤติการณ์ที่เป็นเหตุให้มีการออกคำสั่งตามมาตรา ๒๙ (๒) เปลี่ยนแปลงไป คณะกรรมการสถานบำบัดรักษาอาจแก้ไขเพิ่มเติมหรือเพิกถอนคำสั่งหรือมีคำสั่งให้รับผู้ป่วยไว้บำบัดรักษาตามมาตรา ๒๙ (๑) ก็ได้

ในกรณีผู้ป่วยตามมาตรา ๒๙ (๒) ดูแลตนเองไม่ได้และไม่มีผู้รับดูแล ให้นำความในมาตรา ๔๐ (๒) มาใช้บังคับ

มาตรา ๓๓ ในกรณีที่ผู้ป่วยหลบหนีออกนอกเขตสถานพยาบาลของรัฐหรือสถานบำบัดรักษา ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ประสานงานกับพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจและญาติเพื่อติดตามบุคคลนั้นกลับมาที่สถานพยาบาลของรัฐหรือสถานบำบัดรักษา ทั้งนี้มิให้นับระยะเวลาที่บุคคลนั้นหลบหนีเข้าในกำหนดระยะเวลาตามมาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ หรือมาตรา ๓๐ แล้วแต่กรณี

ให้นำความในมาตรา ๔๖ มาใช้บังคับกับการติดตามผู้ป่วยที่หลบหนีตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม

มาตรา ๓๔ เพื่อประโยชน์ในการบำบัดรักษาผู้ป่วย ให้คณะกรรมการสถานบำบัดรักษามีอำนาจสั่งย้ายผู้ป่วยไปรับการบำบัดรักษาในสถานบำบัดรักษาอื่นได้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

ส่วนที่ ๒
ผู้ป่วยคดี

มาตรา ๓๕ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้พนักงานสอบสวนหรือศาลส่งผู้ต้องหาหรือจำเลยไปรับการตรวจที่สถานบำบัดรักษาพร้อมทั้งรายละเอียดพฤติการณ์แห่งคดี

เมื่อสถานบำบัดรักษารับผู้ต้องหาหรือจำเลยไว้แล้ว ให้จิตแพทย์ตรวจวินิจฉัยความผิดปกติทางจิตและทำความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของพนักงานสอบสวนหรือศาลว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยสามารถต่อสู้คดีได้หรือไม่ แล้วรายงานผลการตรวจวินิจฉัยและประเมินความสามารถในการต่อสู้คดีให้พนักงานสอบสวนหรือศาลทราบภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับผู้ต้องหาหรือจำเลยไว้ และอาจขยายระยะเวลาได้อีกไม่เกินสี่สิบห้าวัน

เพื่อประโยชน์ในการประเมินความสามารถในการต่อสู้คดี ให้สถานบำบัดรักษามีอำนาจเรียกเอกสารที่เกี่ยวข้องกับผู้ต้องหาหรือจำเลยจากสถานพยาบาลอื่นได้

ให้นำความในมาตรา ๒๗ วรรคสอง มาใช้บังคับกับการตรวจวินิจฉัยความผิดปกติทางจิตตามวรรคสองโดยอนุโลม

ในกรณีที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยถูกคุมขัง และมีความจำเป็นต้องรับผู้ต้องหาหรือจำเลยไว้ในสถานบำบัดรักษาเพื่อการสังเกตอาการ ตรวจวินิจฉัย บำบัดรักษาและประเมินความสามารถในการต่อสู้คดี สถานบำบัดรักษาอาจขอให้พนักงานสอบสวนหรือศาลกำหนดวิธีการ เพื่อป้องกันการหลบหนีหรือเพื่อป้องกันอันตรายก็ได้

หลักเกณฑ์และวิธีการในการรายงานผลการตรวจวินิจฉัยและประเมินความสามารถในการต่อสู้คดีตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๓๖ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๔ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้สถานบำบัดรักษารับผู้ต้องหาหรือจำเลยไว้ควบคุมและบำบัดรักษาโดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากผู้ต้องหาหรือจำเลย จนกว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยจะหายหรือทุเลาและสามารถต่อสู้คดีได้ เว้นแต่พนักงานสอบสวนหรือศาลจะมีคำสั่งหรือมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

ให้จิตแพทย์ผู้บำบัดรักษาทำรายงานผลการบำบัดรักษาส่งให้พนักงานสอบสวนหรือศาลภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับผู้ต้องหาหรือจำเลยไว้ ในกรณีที่จิตแพทย์เห็นว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยยังไม่สามารถต่อสู้คดีได้ ให้รายงานผลการบำบัดรักษาทุกหนึ่งร้อยแปดสิบวัน เว้นแต่พนักงานสอบสวนหรือศาลจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

ในระหว่างการบำบัดรักษา เมื่อจิตแพทย์ผู้บำบัดรักษาเห็นว่า ผู้ต้องหาหรือจำเลยได้รับการบำบัดรักษาจนความผิดปกติทางจิตหายหรือทุเลา และสามารถต่อสู้คดีได้แล้วให้รายงานผลการบำบัดรักษาต่อพนักงานสอบสวนหรือศาลทราบโดยไม่ชักช้า

หลักเกณฑ์และวิธีการในการรายงานผลการบำบัดรักษาตามวรรคสองและวรรคสามให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๓๗ ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งให้ส่งผู้ป่วยคดีไปคุมตัวหรือรักษาไว้ในสถานพยาบาลตามมาตรา ๔๘ และมาตรา ๔๙ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายอาญา หรือตามมาตรา ๒๔๖ (๑) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้ศาลส่งสำเนาคำสั่งไปพร้อมกับผู้ป่วยคดี และให้สถานบำบัดรักษารับผู้ป่วยคดีไว้ควบคุมและบำบัดรักษาโดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากผู้ป่วยคดี

ให้จิตแพทย์ผู้บำบัดรักษารายงานผลการบำบัดรักษาและความเห็นต่อศาลภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ได้รับผู้ป่วยคดีไว้ ในกรณีที่จิตแพทย์เห็นว่ามีความจำเป็นต้องบำบัดรักษาผู้ป่วยคดีต่อไปให้รายงานผลการบำบัดรักษาและความเห็นต่อศาลทุกหนึ่งร้อยแปดสิบวัน เว้นแต่ศาลจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

ในการควบคุมและบำบัดรักษา สถานบำบัดรักษาอาจขอให้ศาลกำหนดวิธีการเพื่อป้องกันการหลบหนีหรือเพื่อป้องกันอันตรายก็ได้

หลักเกณฑ์และวิธีการในการรายงานผลการบำบัดรักษาและการทำความเห็นตามวรรคสองให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๓๘ ในระหว่างการบำบัดรักษาตามมาตรา ๓๗ เมื่อจิตแพทย์ผู้บำบัดรักษาเห็นว่าผู้ป่วยคดีได้รับการบำบัดรักษาจนความผิดปกติทางจิตหายหรือทุเลาและไม่มีภาวะอันตรายแล้ว ให้จิตแพทย์รายงานผลการบำบัดรักษาและความเห็นเพื่อจำหน่ายผู้ป่วยคดีดังกล่าวออกจากสถานพยาบาลต่อศาลโดยไม่ชักช้า และรายงานผลการบำบัดรักษาและความเห็นดังกล่าวให้คณะกรรมการสถานบำบัดรักษาทราบ

หลักเกณฑ์และวิธีการในการรายงานผลการบำบัดรักษาและการทำความเห็นตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๓๙ ในกรณีที่ศาลกำหนดเงื่อนไขตามมาตรา ๕๖ วรรคสอง (๔) แห่งประมวลกฎหมายอาญา ให้ศาลส่งผู้ป่วยคดีพร้อมทั้งสำเนาคำพิพากษาไปยังสถานบำบัดรักษา

ให้จิตแพทย์ผู้บำบัดรักษารายงานผลการบำบัดรักษาและความเห็นต่อศาลภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับผู้ป่วยคดีไว้ ในกรณีที่จิตแพทย์เห็นว่ามีความจำเป็นต้องบำบัดรักษาผู้ป่วยคดีต่อไป ให้รายงานผลการบำบัดรักษาและความเห็นต่อศาลทุกเก้าสิบวัน เว้นแต่ศาลจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

ให้นำความในมาตรา ๓๗ วรรคสามและวรรคสี่ และมาตรา ๓๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๓
การฟื้นฟูสมรรถภาพ

มาตรา ๔๐ ในกรณีที่คณะกรรมการสถานบำบัดรักษามีคำสั่งตามมาตรา ๒๙ (๒) ให้หัวหน้าสถานบำบัดรักษามีหน้าที่ ดังนี้

(๑) แจ้งให้ผู้รับดูแลผู้ป่วยรับตัวผู้ป่วยไปดูแล

(๒) ในกรณีที่ไม่มีผู้รับดูแลให้แจ้งหน่วยงานด้านสงเคราะห์และสวัสดิการทั้งภาครัฐและเอกชนตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

(๓) แจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ติดตามดูแล ประสานงานและช่วยเหลือในการดำเนินการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ป่วยตาม (๑) และหน่วยงานตาม (๒) แล้วรายงานให้คณะกรรมการสถานบำบัดรักษาทราบ

มาตรา ๔๑ เมื่อผู้ถูกคุมขังซึ่งได้รับการบำบัดรักษาในระหว่างถูกคุมขัง ถึงกำหนดปล่อยตัว ให้หัวหน้าสถานที่คุมขังมีหน้าที่ดำเนินการตามมาตรา ๔๐

หมวด ๔
การอุทธรณ์

มาตรา ๔๒ ในกรณีที่คณะกรรมการสถานบำบัดรักษา มีคำสั่งตามมาตรา ๒๙ (๑) หรือ (๒) หรือมีคำสั่งให้ขยายระยะเวลาการบำบัดรักษาตามมาตรา ๓๐ ให้ผู้ป่วยหรือคู่สมรส ผู้บุพการี

ผู้สืบสันดาน ผู้ปกครอง ผู้พิทักษ์ ผู้อนุบาล หรือผู้ซึ่งปกครองดูแลผู้ป่วย แล้วแต่กรณี มีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อคณะกรรมการอุทธรณ์ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งคำสั่งดังกล่าว

การอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งไม่เป็นเหตุทุเลาการบังคับตามคำสั่ง เว้นแต่คณะกรรมการอุทธรณ์จะเห็นสมควรให้มีการทุเลาการบังคับตามคำสั่งนั้นไว้ชั่วคราว

ให้คณะกรรมการอุทธรณ์พิจารณาอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด

หลักเกณฑ์และวิธีการในการยื่นอุทธรณ์ และวิธีพิจารณาอุทธรณ์ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๔๓ ให้มีคณะกรรมการอุทธรณ์ ประกอบด้วย

(๑) อธิบดี เป็นประธานกรรมการ

(๒) ผู้แทนองค์กรภาคเอกชนที่เป็นนิติบุคคลและมีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการคุ้มครองดูแลบุคคลที่มีความผิดปกติทางจิต ซึ่งเลือกกันเองจำนวนสามคน เป็นกรรมการ

(๓) ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนห้าคน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ในสาขาการแพทย์จิตเวช จิตวิทยาคลินิก สังคมสงเคราะห์ทางการแพทย์ การพยาบาล สุขภาพจิตและจิตเวช และกฎหมาย สาขาละหนึ่งคน เป็นกรรมการ

ให้รองอธิบดีหรือหัวหน้าสถานบำบัดรักษา ซึ่งอธิบดีแต่งตั้งเป็นกรรมการและเลขานุการ

การเลือกและการแต่งตั้งกรรมการตาม (๒) และ (๓) ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๔๔ คณะกรรมการอุทธรณ์มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณาอุทธรณ์ตามมาตรา ๔๒

(๒) รายงานผลการดำเนินการให้คณะกรรมการทราบอย่างน้อยปีละครั้ง

มาตรา ๔๕ ให้นำความในมาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙ และมาตรา ๑๑ มาใช้บังคับกับคณะกรรมการอุทธรณ์โดยอนุโลม

หมวด ๕
พนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๔๖ ในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในเคหสถาน หรือสถานที่ใด ๆ ในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและตกเพื่อนำบุคคลซึ่งมีพฤติการณ์อันน่าเชื่อว่ามีลักษณะตามมาตรา ๒๒ ไปรับการบำบัดรักษาในสถานพยาบาลของรัฐหรือสถานบำบัดรักษา เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยตามสมควรว่าบุคคลดังกล่าวอยู่ในเคหสถานหรือสถานที่นั้น ประกอบกับมีเหตุอันควรเชื่อว่าเนื่องจากการเนิ่นช้ากว่าจะเอาหมายค้นมาได้ บุคคลนั้นจะหลบหนีไป หรือกรณีมีเหตุฉุกเฉินเนื่องจากบุคคลนั้นมีภาวะอันตรายและเป็นอันตรายที่ใกล้จะถึง

(๒) ซักถามบุคคลใด ๆ เพื่อทราบข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพ ความเจ็บป่วย พฤติกรรมและความสัมพันธ์ในครอบครัวและชุมชนของบุคคลตาม (๑)

(๓) มีหนังสือสอบถามหรือเรียกบุคคลใด ๆ มาเพื่อให้ถ้อยคำ ส่งคำชี้แจงเป็นหนังสือ หรือส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องมาเพื่อตรวจสอบหรือเพื่อประกอบการพิจารณา

การดำเนินการตาม (๑) พนักงานเจ้าหน้าที่อาจร้องขอให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจให้ความช่วยเหลือก็ได้ ทั้งนี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๔๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๔๘ ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๔๖ ให้บุคคลที่เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

มาตรา ๔๙ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๖
บทกำหนดโทษ

มาตรา ๕๐ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ได้กระทำโดยการโฆษณาหรือเผยแพร่ทางสื่อมวลชนหรือสื่อสารสนเทศใด ๆ ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๑ ผู้ใดแจ้งข้อความอันเป็นเท็จต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามมาตรา ๒๓ โดยมีเจตนากลั่นแกล้งให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๒ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหนังสือของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๔๖ (๓) โดยไม่มีเหตุอันสมควร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๓ ผู้ใดไม่อำนวยความสะดวกตามสมควรแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๔๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๕๔ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการตามมาตรา ๕ (๑) (๒) (๓) และอธิบดี และให้ปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีกรรมการตามมาตรา ๕ (๔) และ (๕) ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ประชาชนส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจและมีทัศนคติด้านลบต่อบุคคลที่มีความผิดปกติทางจิต ทำให้บุคคลดังกล่าวไม่ได้รับการบำบัดรักษาอย่างถูกต้องและเหมาะสม เป็นเหตุให้ความผิดปกติทางจิตทวีความรุนแรงขึ้นจนก่อให้เกิดอันตรายร้ายแรงต่อชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สินของตนเองหรือผู้อื่น สมควรมีกฎหมายว่าด้วยสุขภาพจิต เพื่อกำหนดกระบวนการในการบำบัดรักษาบุคคลที่มีความผิดปกติทางจิต อันเป็นการคุ้มครองความปลอดภัยของบุคคลนั้นและสังคม รวมทั้งกำหนดกระบวนการในการบำบัดรักษาบุคคลที่มีความผิดปกติทางจิต ซึ่งอยู่ระหว่างการสอบสวน การไต่สวนมูลฟ้องหรือการพิจารณา หรือภายหลังศาลมีคำพิพากษาในคดีอาญา จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข

เรื่อง รายชื่อสถานบำบัดรักษาทางสุขภาพจิต

พ.ศ. ๒๕๕๑

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓ และมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ. ๒๕๕๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข จึงออกประกาศ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้โรงพยาบาลหรือสถาบันในสังกัดกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ดังต่อไปนี้ เป็นสถานบำบัดรักษาทางสุขภาพจิต

(๑) สถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จเจ้าพระยา

(๒) โรงพยาบาลศรีธัญญา

(๓) โรงพยาบาลสวนปรุง

(๔) โรงพยาบาลสวนสราญรมย์

(๕) โรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์

(๖) สถาบันกัลยาณ์ราชนครินทร์

(๗) โรงพยาบาลจิตเวชขอนแก่นราชนครินทร์

(๘) โรงพยาบาลจิตเวชนครราชสีมาราชนครินทร์

(๙) โรงพยาบาลจิตเวชสงขลาราชนครินทร์

(๑๐) โรงพยาบาลจิตเวชนครพนมราชนครินทร์

(๑๑) โรงพยาบาลจิตเวชเลยราชนครินทร์

(๑๒) โรงพยาบาลจิตเวชสระแก้วราชนครินทร์

(๑๓) โรงพยาบาลจิตเวชนครสวรรค์ราชนครินทร์

(๑๔) สถาบันราชานุกูล

(๑๕) โรงพยาบาลยุวประสาทไวทโยปถัมภ์

(๑๖) สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์

(๑๗) สถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์

ข้อ ๒ ให้โรงพยาบาลในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ดังต่อไปนี้ เป็นสถานบำบัดรักษาทางสุขภาพจิต

(๑) โรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

(๒) โรงพยาบาลแม่สอด

(๓) โรงพยาบาลหนองคาย

(๔) โรงพยาบาลนราธิวาสราชนครินทร์

(๕) โรงพยาบาลอุตรดิตถ์

(๖) โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์

(๗) โรงพยาบาลสุรินทร์

(๘) โรงพยาบาลยะลา

(๙) โรงพยาบาลศรีสังวาลย์

(๑๐) โรงพยาบาลร้อยเอ็ด

(๑๑) โรงพยาบาลขอนแก่น

(๑๒) โรงพยาบาลน่าน

(๑๓) โรงพยาบาลสุโขทัย

(๑๔) โรงพยาบาลพระนั่งเกล้า

(๑๕) โรงพยาบาลพัทลุง

(๑๖) โรงพยาบาลบุรีรัมย์

(๑๗) โรงพยาบาลตรัง

(๑๘) โรงพยาบาลเมืองฉะเชิงเทรา

(๑๙) โรงพยาบาลพหลพลพยุหเสนา

(๒๐) โรงพยาบาลลำพูน

ข้อ ๓ ให้โรงพยาบาลในสังกัดกรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข ดังต่อไปนี้ เป็นสถานบำบัดรักษาทางสุขภาพจิต

โรงพยาบาลราชวิถี

ข้อ ๔ ให้โรงพยาบาลในสังกัดสำนักงานการอุดมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ดังต่อไปนี้ เป็นสถานบำบัดรักษาทางสุขภาพจิต

(๑) โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่

(๒) โรงพยาบาลสงขลานครินทร์

(๓) โรงพยาบาลศรีนครินทร์

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๒

วิทยา แก้วภราดัย

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข

เรื่อง รายชื่อสถานบำบัดรักษาทางสุขภาพจิต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓ และมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ. ๒๕๕๑ อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๒๑) ถึง (๔๕) ของข้อ ๒ ของประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง รายชื่อสถานบำบัดรักษาทางสุขภาพจิต พ.ศ. ๒๕๕๑ ลงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒

"(๒๑) โรงพยาบาลลำปาง

(๒๒) โรงพยาบาลเชียงคำ

(๒๓) โรงพยาบาลกำแพงเพชร

(๒๔) โรงพยาบาลอุทัยธานี

(๒๕) โรงพยาบาลบ้านหมี่

(๒๖) โรงพยาบาลพระนครศรีอยุธยา

(๒๗) โรงพยาบาลสมเด็จพระสังฆราชองค์ที่ ๑๗

(๒๘) โรงพยาบาลราชบุรี

(๒๙) โรงพยาบาลโพธาราม

(๓๐) โรงพยาบาลประจวบคีรีขันธ์

(๓๑) โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร

(๓๒) โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสระแก้ว

(๓๓) โรงพยาบาลพระปกเกล้า

(๓๔) โรงพยาบาลตราด

(๓๕) โรงพยาบาลอุดรธานี

(๓๖) โรงพยาบาลหนองบัวลำภู

(๓๗) โรงพยาบาลมุกดาหาร

(๓๘) โรงพยาบาลสกลนคร

(๓๙) โรงพยาบาลมหาสารคาม

(๔๐) โรงพยาบาลชัยภูมิ

(๔๑) โรงพยาบาลระนอง

(๔๒) โรงพยาบาลชุมพรเขตอุดมศักดิ์

(๔๓) โรงพยาบาลพังงา

(๔๔) โรงพยาบาลสุไหงโก-ลก

(๔๕) โรงพยาบาลสตูล"

ข้อ ๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๔) ของข้อ ๔ ของประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง รายชื่อสถานบำบัดรักษาทางสุขภาพจิต ลงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒

"(๔) ศูนย์การแพทย์ปัญญานันทภิกขุ ชลประทาน (โรงพยาบาลชลประทาน)"

ข้อ ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ ๕ ของประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง รายชื่อสถานบำบัดรักษาทางสุขภาพจิต ลงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒

"ข้อ ๕ ให้โรงพยาบาลในสังกัดสำนักการแพทย์ กรุงเทพมหานครดังต่อไปนี้ เป็นสถานบำบัดรักษาทางสุขภาพจิต

(๑) โรงพยาบาลวชิรพยาบาล"

ข้อ ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ ๖ ของประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง รายชื่อสถานบำบัดรักษาทางสุขภาพจิต ลงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒

"ข้อ ๖ ให้โรงพยาบาลในสังกัดกรมแพทย์ทหารบก กระทรวงกลาโหม ดังต่อไปนี้ เป็นสถานบำบัดรักษาทางสุขภาพจิต

(๑) โรงพยาบาลอานันทมหิดล ลพบุรี"

ข้อ ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ ๗ ของประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง รายชื่อสถานบำบัดรักษาทางสุขภาพจิต ลงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒

"ข้อ ๗ ให้โรงพยาบาลในกำกับกระทรวงสาธารณสุขดังต่อไปนี้ เป็นสถานบำบัดรักษาทางสุขภาพจิต

(๑) โรงพยาบาลบ้านแพ้ว (องค์กรมหาชน)"

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

จุรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

พระราชบัญญัติ
สงเคราะห์ข้าราชการผู้ได้รับอันตรายหรือการป่วยเจ็บเพราะเหตุปฏิบัติราชการ
พ.ศ. ๒๕๔๖

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๖
เป็นปีที่ ๕๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการสงเคราะห์ข้าราชการผู้ได้รับอันตรายหรือการป่วยเจ็บเพราะเหตุปฏิบัติราชการ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติสงเคราะห์ข้าราชการผู้ได้รับอันตรายหรือการป่วยเจ็บเพราะเหตุปฏิบัติราชการ พ.ศ. ๒๕๔๖"

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติสงเคราะห์ข้าราชการผู้ได้รับอันตรายหรือการป่วยเจ็บเพราะเหตุปฏิบัติราชการ พ.ศ. ๒๔๙๘

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

"ข้าราชการ" หมายความว่า บุคคลซึ่งรับราชการโดยได้รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณประเภทเงินเดือน แต่ไม่รวมถึงข้าราชการส่วนท้องถิ่น

"รัฐมนตรีเจ้าสังกัด" หมายความรวมถึงผู้บังคับบัญชาหรือผู้กำกับดูแลส่วนราชการที่ไม่สังกัดกระทรวงหรือทบวง

มาตรา ๕ ข้าราชการผู้ใดได้รับอันตรายหรือการป่วยเจ็บเพราะเหตุปฏิบัติราชการในหน้าที่ หรือถูกประทุษร้ายเพราะเหตุกระทำการตามหน้าที่ ให้ผู้นั้นได้รับการสงเคราะห์ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

การขอรับการสงเคราะห์ต้องแสดงรายงานแพทย์ที่ทางราชการรับรองตามความหมายของกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ กับรายงานแสดงเหตุที่ต้องรับอันตรายหรือการป่วยเจ็บหรือถูกประทุษร้ายนั้นด้วย

มาตรา ๖ ข้าราชการผู้ใดได้รับอันตรายหรือการป่วยเจ็บ หรือถูกประทุษร้ายอันเกิดจากกรณีดังกล่าวในมาตรา ๕ มีสิทธิได้รับการรักษาพยาบาลโดยรัฐบาลเป็นผู้ออกค่าใช้จ่าย

ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงการคลังกำหนด

มาตรา ๗ ในระหว่างที่ต้องรักษาพยาบาล ถ้ารัฐมนตรีเจ้าสังกัดพิจารณาเห็นสมควรจะให้ข้าราชการผู้ได้รับอันตรายหรือการป่วยเจ็บ หรือถูกประทุษร้ายนั้นได้ลาหยุดราชการเพื่อรักษาตัวเกินกว่าเวลาที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับเกี่ยวกับการลาของข้าราชการก็ได้ และในระหว่างได้รับอนุญาตให้ลา ให้ข้าราชการผู้นั้นได้รับเงินเดือนเต็ม

ถ้าระหว่างที่ต้องรักษาพยาบาล ข้าราชการผู้นั้นต้องเกษียณอายุตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ ก็ให้ผู้นั้นมีสิทธิได้รับการรักษาพยาบาลโดยรัฐเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายต่อไปจนกว่าการรักษาจะถึงที่สุด

หลักเกณฑ์และวิธีการเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลจนกว่าการรักษาจะถึงที่สุดให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงการคลังกำหนด

มาตรา ๘ ถ้าอันตรายหรือการป่วยเจ็บ หรือการถูกประทุษร้ายอันเกิดจากกรณีดังกล่าวในมาตรา ๕ ทำให้ข้าราชการผู้ใดตกเป็นผู้ทุพพลภาพหรือพิการ อันเป็นเหตุจะต้องออกจากราชการตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับที่ใช้อยู่ หากรัฐมนตรีเจ้าสังกัดพิจารณาเห็นว่าข้าราชการผู้นั้นยังอาจปฏิบัติหน้าที่ราชการอื่นใดที่เหมาะสมได้และเมื่อข้าราชการผู้นั้นประสงค์จะรับราชการต่อไป รัฐมนตรีเจ้าสังกัดจะสั่งให้ข้าราชการผู้นั้นไปรับราชการในตำแหน่งหน้าที่อื่นก็ได้

มาตรา ๙ ข้าราชการซึ่งได้รับการสงเคราะห์ดังกล่าวในมาตรา ๘ ยังไม่มีสิทธิรับบำนาญพิเศษ ถ้าต่อมาผู้นั้นได้ออกจากราชการเมื่อใด ให้มีสิทธิได้รับบำนาญพิเศษ ดังนี้

(๑) ได้บำนาญพิเศษโดยคำนวณตามเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการที่ใช้อยู่และตามเงินเดือนที่ได้รับในวันที่ได้รับอันตรายหรือการป่วยเจ็บหรือถูกประทุษร้าย โดยเงินเดือนให้มีความหมายอย่างเดียวกับคำว่า "เงินเดือนเดือนสุดท้าย" ตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

(๒) ถ้าผู้นั้นออกจากราชการโดยมีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญปกติตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการที่ใช้อยู่ในเวลาออกและผู้นั้นขอรับบำนาญปกติ ให้คำนวณบำนาญปกติตามสิทธินั้นบวกเข้ากับบำนาญพิเศษใน (๑) ด้วย เว้นแต่ถ้าผู้นั้นออกจากราชการโดยไม่ได้รับบำนาญปกติก็ให้ได้รับบำนาญพิเศษตาม (๑) แต่อย่างเดียว

(๓) ถ้าผู้นั้นออกจากราชการด้วยกรณีที่ก่อให้เกิดสิทธิที่จะได้รับบำนาญพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการที่ใช้อยู่ในเวลาออก ให้ผู้นั้นได้รับสิทธิตามกฎหมายนั้นหรือบำนาญพิเศษตามความใน (๑) แล้วแต่บำนาญพิเศษรายใดจะมีจำนวนมากกว่า

มาตรา ๑๐ เมื่อข้าราชการซึ่งได้รับการสงเคราะห์ตามมาตรา ๘ ถึงแก่ความตายให้จ่ายเงินเป็นบำเหน็จตกทอดสามสิบเท่าของบำนาญพิเศษที่คำนวณได้ตามความในมาตรา ๙ (๑) ให้แก่บุคคลตามที่กฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการบัญญัติไว้ ทั้งนี้ ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยการแบ่งส่วนบำเหน็จตกทอดตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ถ้าผู้นั้นถึงแก่ความตายด้วยกรณีที่ก่อให้เกิดสิทธิได้รับบำนาญพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการที่ใช้อยู่ในเวลาตาย ก็ให้ทายาทได้รับสิทธิตามกฎหมายนั้น หรือบำนาญพิเศษตามความในมาตรา ๙ (๑) แล้วแต่บำนาญพิเศษรายใดจะมีจำนวนมากกว่า ทั้งนี้ ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยการแบ่งส่วนและเงื่อนไขการจ่ายบำนาญพิเศษในกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๑ ในกรณีที่ได้รับการสงเคราะห์ดังกล่าวในมาตรา ๘ หลายครั้งโดยไม่ได้ออกจากราชการ เมื่อถึงเวลาต้องออกจากราชการให้คำนวณบำนาญพิเศษทุกครั้ง และให้ได้รับการสงเคราะห์ครั้งที่มีจำนวนเงินสูงสุดแต่อย่างเดียว

มาตรา ๑๒ ข้าราชการผู้ใดถึงแก่ความตาย ทุพพลภาพ พิการ หรือได้รับอันตรายสาหัสเนื่องจากเหตุดังบัญญัติไว้ในมาตรา ๕ มีสิทธิได้รับการเลื่อนขั้นเงินเดือนเป็นกรณีพิเศษ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎหมายและระเบียบว่าด้วยการนั้น

มาตรา ๑๓ การพิจารณาเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่ข้าราชการซึ่งถึงแก่ความตาย ทุพพลภาพ หรือพิการเนื่องจากเหตุดังบัญญัติไว้ในมาตรา ๕ ให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบว่าด้วยการนั้น

มาตรา ๑๔ ข้าราชการผู้ได้รับการสงเคราะห์ตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติสงเคราะห์ข้าราชการผู้ได้รับอันตรายหรือการป่วยเจ็บเพราะเหตุปฏิบัติราชการ พ.ศ. ๒๔๙๘ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เมื่อออกจากราชการหรือถึงแก่ความตายนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ข้าราชการผู้นั้นหรือทายาทได้รับสิทธิตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๕ ให้ผู้ซึ่งได้รับหรือมีสิทธิได้รับเงินบำนาญเป็นรายเดือนตามพระราชบัญญัติสงเคราะห์ข้าราชการผู้ได้รับอันตรายหรือการป่วยเจ็บเพราะเหตุปฏิบัติราชการ พ.ศ. ๒๔๙๘ อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาคงมีสิทธิได้รับเงินบำนาญเป็นรายเดือนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในพระราชบัญญัติสงเคราะห์ข้าราชการผู้ได้รับอันตรายหรือการป่วยเจ็บเพราะเหตุปฏิบัติราชการ พ.ศ. ๒๔๙๘ ต่อไปจนกว่าจะหมดสิทธิ

มาตรา๑๖ ให้บรรดาระเบียบที่ออกตามพระราชบัญญัติสงเคราะห์ข้าราชการผู้ได้รับอันตรายหรือการป่วยเจ็บเพราะเหตุปฏิบัติราชการ พ.ศ. ๒๔๙๘ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา คงใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะได้มีการกำหนดระเบียบตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๗ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติสงเคราะห์ข้าราชการผู้ได้รับอันตรายหรือการป่วยเจ็บเพราะเหตุปฏิบัติราชการ พ.ศ. ๒๔๙๘ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน บทบัญญัติบางประการไม่เหมาะสมกับสภาวการณ์ในปัจจุบัน สมควรปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการสงเคราะห์ข้าราชการผู้ได้รับอันตรายหรือการป่วยเจ็บเพราะเหตุปฏิบัติราชการ โดยกำหนดให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาอนุมัติการสงเคราะห์ และกำหนดให้ข้าราชการดังกล่าวซึ่งต้องเกษียณอายุในระหว่างรักษาพยาบาล ให้มีสิทธิได้รับการรักษาพยาบาลโดยรัฐเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายจนกว่าการรักษาจะถึงที่สุด รวมทั้งกำหนดให้ทายาทของข้าราชการผู้ได้รับอันตรายหรือการป่วยเจ็บเพราะเหตุปฏิบัติราชการซึ่งต่อมาถึงแก่ความตาย ได้รับบำเหน็จตกทอดแทนบำนาญตกทอด จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้